

Rok 1844 a předadventní vyšetřující soud

Pavel Škoda B.Th.

Rok 1844 a předadventní vyšetřující soud

Poslední úprava: 8/2012

Obsah:

Úvod.....	3
Stručné shrnutí zkoumané problematiky	3
Časové určení vyšetřovacího soudu	3
Historie vývoje dogmatu o vyšetřovacím soudu v CASD	4
Biblické zhodnocení.....	6
1. Dan 8,14.....	6
2. Nebeská svatyně.....	8
3. Lv 16. kapitola.....	8
4. Problém s datováním událostí.....	9
1. Platí pravidlo 1 prorocký den = 1 skutečný rok?.....	10
2. Mají prorockví z 8. a 9. kapitoly knihy Daniel stejný počátek?.....	11
3. Lze počátek prorockví z 9. kapitoly datovat do r. 457 př. n. l.?.....	13
4. Lze historicky ověřit data r. 408 př. n. l. a 27, 31 a 34 n. l.?.....	13
5. Řetěz argumentů.....	14
Teologické zhodnocení.....	17
1. Co znesvěcuje svatyni?.....	17
2. Kdy nám jsou vymazány naše hříchy?.....	18
3. Jsme souzení na základě našich činů?.....	18
4. Je od nás vyžadován perfekcionismus?.....	19
5. Je v Dan 7. kap., 8. kap. a Zj 14. kap. popisován předadventní vyšetřovací soud?.....	19
6. Je naše smíření s Bohem stále neuzavřená záležitost?.....	20
Závěr.....	21
Závěr.....	22
Příloha č. 1 - Další argumenty CASD pro vyšetřovací soud	23
1. Dan 7,21.22 obsahuje dva časové předěly "až" a "čas přišel".....	23
2. Dan 8,17.19 ukazuje, že prorockví 2300 večerů a jiter se týká doby konce	23
3. Výraz "vidění "	23
4. Délka trvání "pustošící ohavnosti" je v Dan 12,11 stanovena na 1290 dní.....	24
5. Zj 14,7 ...neboť nastala hodina jeho soudu;	24
6. 1.Pe 4,17 [Přišel] totiž čas, aby soud začal od Božího domu.	24
7. V knize Zjevení jsou zmínky o předmětech v nebeské svatyni.....	25
8. Jedním z důvodů pro vyšetřovací soud je, aby nebeské bytosti mohly posoudit charakter Boha....	25
9. Mt 22,11-14 Podobnoství o hostině a hostech	25
10. Vyšetřovací soud jako antityp ke Dni smíření.....	26
Příloha č. 2 - Den smíření a očištění svatyně v listu Židům	27

Úvod

Učení o předadventním vyšetřovacím soudu je jedním ze základních pilířů teologie Církve adventistů sedmého dne (CASD) a jako takové je zakotveno v jejím 23. věroučném článku. Spolu s proklamací závaznosti soboty a prorockého daru E. G. Whiteové formuje učení o předadventním soudu výrazným způsobem identitu a výlučnost CASD. Žádná jiná křesťanská církev toto učení nezastává a nesouhlasí s teologickým základem na kterém je vystavěno. Autor této studie proto shledává jako klíčové zhodnotit validitu a správnost dogmatického bodu víry o předadventním vyšetřovacím soudu, protože toto učení ve svém důsledku nejen staví CASD do výlučné pozice "jediné správné církve", ale také modifikuje základní zvěst evangelia, jak byla a je chápána širokým spektrem křesťanstva v minulosti i přítomnosti.

Stručné shrnutí zkoumané problematiky

Učení Církve adventistů sedmého dne o očištění nebeské svatyně a předadventním vyšetřovacím soudu tvrdí, že Kristus po svém nanebevstoupení vešel do první části svatyně, která se nachází v nebi, a od té doby až do r. 1844 zde konal, podobně jako kněží ve starozákonní svatyni, prostřednickou a smířčí službu pro věřící. V r. 1844 však Kristus přešel do svatyně svatých a byl zahájen vyšetřovací soud. Tento soud se týká výhradně lidí, kteří vyznávají že věří v Boha. Ti, kteří v něj nevěří, budou dle teologie CASD souzeni až později v průběhu milénia, tj. období tisíce let, které započne až po Kristově druhém příchodu (Zj 20. kap).

Předadventní vyšetřující soud započal s případy zemřelých věřících od Adama a postupně přichází na řadu každý věřící člověk, který kdy na zemi žil, a u každého člověka jsou detailně prozkoumány všechny jeho skutky. Nikdo však neví, kdy bude či již bylo dokončeno vyšetřování zemřelých a kdy Bůh započne či již započal vyšetřovat případy živých. Proto je pro věřící dnes extrémně důležité vyhnout se jakémukoli hříchu a pokud si je přeci jen člověk nějakého vědom, je nutné takový hřích ihned vyznat, protože opomenuté či nevyznané hříchy budou na tomto soudu nekompromisně postaveny proti němu. Charakter věřících musí demonstrovat dokonalou poslušnost desateru, zejména sobotě čtvrtého přikázání. Na každého člověka jednou přijde řada a když je toho shledán hodným, Kristus za něj pak předloží Otci svoji prolitou krev a jeho hříchy jsou smazány z nebeských knih. Na vyšetřujícím soudu tak budou někteří věřící přijati a jiní zavrženi.

Vyšetřovací soud nakonec jednou skončí a nastane doba, kdy věřící budou, stále ještě před druhým příchodem Krista, stát před Bohem bez prostředníka. Tím bude zakončeno smíření. Ježíš pak vezme hříchy věřících a vloží je na satana (viz Lv 16. kap, kde je tato událost znázorněna vyhnáním kozla do pouště v Den smíření), který tak ponese zodpovědnost za všechny hříchy ospravedlněných věřících lidí, ke kterým kdy na zemi došlo. Satan bude trpět v ohnivém jezeře a nakonec bude zničen.

I když se předadventní vyšetřovací soud nad věřícími koná bez přítomnosti souzených, jedná se o veřejné přelíčení, při kterém všechny stvořené bytosti (kromě lidí) mohou posoudit spravedlivý Boží charakter.

Časové určení vyšetřovacího soudu

Teologie CASD zde vychází především ze dvou proroctví: Dan 8,14 a Dan 9,24-27, které jsou pokládány za jediné společné velké proroctví, a obě také proto musí mít shodný počátek. 490 let proroctví z 9. kapitoly začíná dle tohoto výkladu dekretem krále Artaxerxe v r. 457 př. n. l., a proto má i 2300 večerů a jiter z 8. kapitoly (přepočítaných podle pravidla 1 prorocký den = 1 skutečný rok) stejný počátek, a ukazuje tak na rok 1844 našeho letopočtu, kdy měl začít předadventní vyšetřovací soud.

Historie vývoje dogmatu o vyšetřovacím soudu v CASD

Do roku 1844 bylo očištění svatyně v adventním hnutí spojováno z druhým příchodem Krista, protože za antitypickou svatyni, která měla být očištěna, byla považována celá Země. Po zklamání, které následovalo po 22. říjnu 1844, se prakticky ihned objevilo nové řešení: 23. října měl dostat Hiram Edson vidění, když se procházel v kukuřičném poli, ve kterém mu bylo ukázáno, že datum je správné, ale událost je jiná. Tedy, že svatyní není Země, ale že se jedná o svatyni v nebesích. Zahájením jejího očišťování tedy měl začít vyšetřovací soud v nebesích nad věřícími lidmi. Učení o předadventním vyšetřovacím soudu bylo nakonec mladou církví přijato jako závazné v r. 1857.

Exkurz:

Edsonův příběh zaznamenal J. N. Loughborough v pěti různých variantách s různým stupněm přesnosti. Vlastní Edsonův popis vznikl až cca 30 let po dané události. Jeho manuscript (cca 230 stran) obsahoval z větší části teoretický materiál. Ten neobstál při zkoumání J. Whitem, U. Smithem a J. N. Andrewsem, kteří odmítli Edsonův spis vytisknout v Review. Nicméně byli ochotni vytisknout biografickou část spisu (tj. jeho podstatně menší část). Edson ale trval na tom, že bude vytisknuto buď vše nebo nic. Nebylo tedy vytištěno nic a Edson nakonec přestal navštěvovat církev. (Zdroj: "The Life and Work of Hiram Edson" James Rosco Nix, Heritage Room, Andrews University.)

SDA Bible Encyclopaedia (str.1279, sl.2) udává další zajímavý detail: když Edson hledal vysvětlení pro velké zklamání 22. října 1844, údajně záměrně upustil svojí Bibli na stůl takovým způsobem, aby po dopadu zůstala otevřená. Výsledkem byla otevřená stránka v listu Židům na 8. a 9. kapitole (všechny rané adventistické výklady Dan 8,14 byly založeny převážně na 9. kapitole listu Židům, dnešní obsah CASD však většinou již od argumentace těmito důkazy opouští, kvůli její neprůkaznosti).

Z historie CASD je však zřejmé, že dogma o předadventním vyšetřovacím soudu není téma, které by bylo vždy a všemi jednomyslně přijímáno. Naopak je třeba konstatovat, že se opakovaně stávalo cílem kritiky a nesouhlasu od teologů do církve náležejících.

V roce 1905 přednesl známý kazatel CASD **A. F. Ballenger** na zasedání GK svůj nesouhlas s učením církve o předadventním vyšetřovacím soudu a službě Krista v prvním oddělení nebeské svatyně, který formuloval v devítibodovém vyjádření. CASD sestavila 25členou komisi, která dospěla k nesouhlasu s Ballengerovým postojem a svůj nesouhlas vyjádřila i E. G. Whiteová: *Jsem povinna vám sdělit ve jménu Pána, že br. Ballenger následuje falešné světlo. Pán mu nedal toto poselství o službě ve svatyni, které zastává (Ms 62, 1905.)*. Komise mu doporučila, aby tento postoj dále nešířil. Ballenger však odmítl a odešel z církve. S ním odešli z církve i jeho otec J. F. Ballenger (kazatel CASD v důchodu) a jeho bratr E. S. Ballenger. V roce 1914 vydal A. F. Ballenger kritickou práci o tomto tématu nazvanou "The Gathering Call".

V r. 1958 pracovali teologové CASD na přípravě biblického komentáře (SDA Commentary). **Dr. Raymond Cottrell** byl pověřen sepsáním komentáře ke knize Daniel, avšak ani po delším důkladném studiu nebyl schopen nalézt potvrzení učení o předadventním vyšetřovacím soudu na čistě biblickém základu. Proto rozeslal **27 teologům CASD** žádost o jazykovou exegezi, která by potvrdila vztah mezi Dan 8,14 a Dnem smíření v Lv 16. Všech 27 teologů odpovědělo, že je nemožné nalézt lingvistické propojení mezi těmito dvěma texty. F. D. Nichols, který vedl práce na biblickém komentáři, pak požádal prezidenta GK br. Figuhra, aby byla ustanovena tajná komise, která by studovala tento a další návazné problémy. Tato komise nesla název "**The Committee on Problems in the Book of Daniel**", předsedal jí H. W. Lowe a byla štědře sponzorována Generální konferencí. Za pět let studia však nebyla komise schopna nalézt řešení a nakonec ani dosáhnout konsensu o závěrečné zprávě. Proto byla komise nakonec v tichosti rozpuštěna a nepublikovala ani jedinou zprávu ze svojí činnosti!

V r. 1967/8 book editor Review & Herald br. Mervyn požadoval, aby Andrewsova univerzita zpracovala novou knihu o vyšetřovacím soudu, která by nahradila již zastaralou práci Andearsona. Koordinátorem byl jmenován Dr. Dederen, ale již na prvním setkání vybraných teologů, kteří by se na zpracování publikace podíleli, celý projekt zkolaboval, protože se všichni shodli na tom, že dané téma nemůže být doloženo na základě Bible.

V r. 1980 došlo k setkání nejvyšších zástupců a teologů církve v Glacier View, kde **Dr. Desmond Ford** přednesl svojí téměř 1000stránkovou práci *Daniel 8:14, The Day of Atonement, and the Investigative Judgment*, kterou zpracoval na žádost GK a která potvrdila, že doktrína o vyšetřovacím soudu nestojí na biblickém základě a také navrhl možný posun v teologii CASD. Dr. Ford byl zbaven svého učitelského a kazatelského pověření v CASD a následně odešel z církve. Spolu s ním z církve odešla řada kazatelů i laických členů (udávaná čísla hovoří o minimálně 120 kazatelích a cca 18 000 členech, kteří v 80 letech opustili církev v důsledku této krize. Je však velmi pravděpodobné, že stejný nebo i větší počet kazatelů

a členů, kteří se s argumenty Dr. Forda ztotožnili, zůstali i přes tento fakt nadále zaměstnanci a členy církve buď kvůli existenčním otázkám či pro neochotu podstoupit trauma odchodu z církevního společenství).

Po této události byla založena komise "**Daniel and Revelation Committee**" pracující v rámci The Biblical Research Institute (který organizačně spadá přímo pod GK). Komise nakonec vydala řadu publikací známých jako **DARCOM series**. V nich je obsažena řada tématických článků týkajících se knih Daniel a Zjevení. I přes některé nové marginální přínosy k tématice těchto prorockých knih však nesplnila základní cíl: obhájit na biblickém základě doktrínu o vyšetřovacím soudu a potvrdit r. 1844 jako biblické datum.

I přesto, že CASD stále tvrdí (i po setkání v Glacier View), že doktrína o vyšetřovacím soudu je klíčová, stále platná a zásadní nejen pro členy CASD, ale i pro celý svět, který by s ní měl být seznámen, tak pokud si je autor vědom, nebyl od té doby adventistickými teology publikován žádný článek o vyšetřovacím soudu v jakémkoli mimo-adventistickém sborníku či periodiku. Důvod je zdá se zřejmý: tato teze je na biblickém základě neobhajitelná a jakákoli taková práce by byla neadventistickými teology ihned silně zkritizována a zpochybněna.

V r. 2002 jeden z nejrespektovanějších teologů CASD, **Dr. Raymond F. Cottrell** po svém odchodu do důchodu publikoval kompletní vzhled do snahy církve zakrýt problémy s učením o svatyni. Své poznatky prezentoval na fóru CASD v San Diegu a lze říci, že toto učení kompletně zdiskreditoval tím, že nad jakoukoli pochybnost prokázal, že pro něj neexistuje žádná biblická podpora.

Jako absolvent Teologického semináře CASD z let 1998-2002 může autor této práce potvrdit, že s prací Dr. Forda a/nebo obecně s jakýmikoli argumenty zpochybňujícími vyšetřovací soud nebyl na vyučovacích hodinách ani přehledově seznámen.

Je skutečností, že učení o vyšetřovacím soudu i ve 21. století nadále zůstává spolu se zachováváním soboty a prorockým pověřením E. G. Whiteové jedním ze tří základních pilířů, na nichž stojí věrouka a identita CASD.

Biblické zhodnocení

V této části bude poukázáno na několik základních exegetických argumentů, které jsou dle mínění autora plně dostačující ke zhodnocení, zda je učení o předadventním soudu biblické či nikoli.

1. Dan 8,14

Řekl mi: "Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti." (Dan 8,14)

Tento text je pro celou teorii o předadventním soudu naprosto klíčový. To dokládá i následující citát z pera E. G. Whiteové:

Místem v Písmu svatém, které je přede vším ostatním základem a hlavním pilířem víry v příchod Páně, je prohlášení: "až do dvou tisíc a třiset večerů a jiter, a přijde k očištění svému svatyně". (Dn 8,14) (Great Controversy [Vítězství lásky Boží], p.409)

K obecně platným a uznávaným základním pravidlům výkladu Písma patří zásada, že každý verš je třeba vykládat vzhledem ke kontextu, tedy k textu, který bezprostředně předchází a následuje studovanému verši. V našem případě je třeba se podívat na celou kapitolu 8. knihy Daniele a zejména pak na otázku ve verši 8,13.

V centru symboliky 8. kapitoly knihy Daniel stojí jednoznačně malý roh, který je popsán jako element činící hrozně věci (odstraní denní oběti, znečistí svatyni a pronásleduje Boží lid). Daniel pak slyší od jednoho z andělů otázku "Až do kdy bude vidění o každodenní oběti (tamid) a o vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po svatyni i zástupu?" (v.13). Otázka má jednoznačně vztah k malému rohu a konkrétně se týká zastavení denních obětí (tamid). Otázka se dále ptá na časový úsek (hebr. [ad matajj] - po jak dlouhou dobu) a nikoli na jeden konkrétní okamžik v čase. **Otázka v Dan 8,13 se tedy týká doslovné svatyně, tj. židovského chrámu v Palestině, a ptá se na časový úsek, dobu, po kterou bude malým rohem znesvěcována.**

V Dan 8,14 pak druhý anděl odpovídá "Až do dvou tisíc a tří set večerů a jiter, a přijde k obnovení/ospravedlnění (přeneseně: očištění) svému svatyně". Je proto zřejmé, že zmíněné očištění musí zahrnovat zničení malého rohu a znovuoobnovení té svatyně, která byla činností malého rohu znesvěcena. **Dan 8,14 tedy nemůže v žádném případě pojednávat o nebeské svatyni, protože ta leží mimo dosah moci malého rohu, který sám, jak nám text říká, je pozemského původu** (vzešel z kozlova velkého rohu, tj. z rozdělené říše Alexandra Velikého, viz Dan 8,8.9.21). Exegeze CASD, která tvrdí, že se zde jedná o nebeskou svatyni, tedy zcela selhává jako odpověď na otázku v. 13 a je kompletně irelevantní vzhledem ke kontextu celé kapitoly.

Existuje však jednoduchá, přímá a přesvědčivá alternativa. Všichni moderní kometátoři Bible jsou prakticky jednotní v názoru, že to byl řecký král Antiochus IV. Epifanes, kdo naplnil uvedené proroctví. Historie zvráceného úsilí tohoto řeckého panovníka je zachycena ve dvou intertestamentálních spisech nazvaných knihy Makabejské, které popisují krvavé roky 171-165 př. Kr. Tyto knihy popisují Antiocha Epifana jako velmi nevyrovnanou osobnost s megalomaniakálními rysy, který si dal za cíl zcela vymýtit židovské náboženství z povrchu země. Během tohoto období trvajících přibližně 3 roky (cca 1150 dní) se Antiochus pokusil uvalit na židovský národ řecké zvyky. Mezi jinými zakázal pravidelné oběti v chrámu, znesvětil chrám tím, že do něj umístil pohanskou modlu, vylil prasečí krev okolo chrámu a umučil a zavraždil tisíce těch, kteří odmítli opustit svoji víru. Nikdy předtím se nevyskytl podobně krutý a arogantní pokus totálně vymazat víru Izraele.

William Barclay ve svém komentáři ke knize Zjevení píše:

"80 000 židů bylo buď zavražděno nebo prodáno do otroctví. Nechat obřezat dítě nebo vlastnit kopii zákona bylo zakázáno pod trestem smrti. Historie byla zřídka svědkem podobného svévolného úsilí o vymazání víry a náboženství celého národa. Znesvětil chrám. Do svatyně umístil oltář olympského boha Dia a na něm obětoval maso vepře. Z chrámových místností nechal udělat nevěstince... Pro židovský národ byl Antiochus vtělením zla; on je tím rouhajícím se malým rohem z knihy Daniel; je tím kdo se v lidské formě nejvíce přiblížil Antikristu."

Vláda tohoto tyрана dospěla k neočekávanému konci když zbožný Juda Makabejský a jeho synové sjednotili věřící židy a co je neuvěřitelné, úspěšně se postavili řecké armádě! Bylo to přesně na den 3 roky od chvíle, co byla v chrámu umístěna pohanská modla, kdy byla svatyně očištěna a znovu posvěcena. Tato radostná událost je od té doby každoročně mezi židy připomínána svátkem Hanukka.

Pozn.: V Jan 10,22 máme zmínku, že svátku Hanukka se účastnil i Ježíš Kristus.

Exkurz:

Pro většinu vykladačů Písma je naplnění proroctví o malém rohu z Dan 8. kap na Antiochu Epifanovi naprosto zřejmé a nade vší pochybnost. K tomu závěru vedou přesvědčivé důvody:

1. Na rozdíl od malého rohu z Dan 7. kap, který vyrostl ze zvířete představujícího římskou říši, vyrůstá malý roh 8. kapitoly z jednoho ze čtyř rohů na zvířeti představujícím Řecko. Je to naprosto zřejmá skutečnost, která vychází ze samotného textu.
2. Anděl interpretuje malý roh jako "krále nestoudného a chytrého" (v. 23). Je obtížné interpretovat malý roh jako celé království, pokud mu jsou připsány takové atributy.
3. Král povstane z jedné ze čtyř částí rozdělené řecké říše (v.9). Antiochus byl z rodu Seleukovců, kteří ovládli jednu z těchto čtyř částí. Řím to nemohl být, protože jeho původ je v dnešní Itálii.
4. Roh vyrostl v "pozdějším čase" tohoto rozdělení na čtyři části, a to opět dobře koresponduje s dobou, kdy se Antiochus dostal k moci. Rozdělení Řecka na čtyři říše dosáhlo svého vrcholu v době, kdy vládl Antiochus. To je doloženo ponížením, kterého se mu dostalo z rukou římanů, když byl na své výpravě do Egypta.
5. Malý roh útočil na jih, na východ a k "nádherné zemi", tj. Palestině. Přesně to udělal Antiochus. Když se však k moci dostal Řím, expandoval do všech směrů, i na západ do Británie a na sever ke germánským kmenům. Jednoznačně tedy tento malý roh nemůže být Řím.
6. Malý roh je zmíněn pro svojí vychytralost a intrikánství "Obezřetně a se zdarem bude jeho ruka listivě jednat; ve svém srdci se bude vypínat, nerušeně uvrhne do zkázy mnohé" (Dan 8,25). Antiochus byl znám právě pro tyto vlastnosti. Naproti tomu Řím byl znám především pro svojí moc a brutální sílu.
7. Malý roh ničí svatý lid. Antiochus popravil desetitisíce a silou se snažil vykořenit víru židovského národa.
8. Malý roh ukončil denní oběti (v. 11). Antiochův zákaz obětovat v chrámu trval 3 roky.
9. Antiochus pošpinil místo Boží svatyně (v. 11), když ukončil denní oběti a umístil tam ohavnost znesvěcení, tj. modlu olympského boha Dia a obětoval na oltáři vepře.
10. Jeho působení bylo přibližně (možná i přesně, ale historicky to není možno přesně určit) 2300 dní, počítáno od prvního útoku na svatyni do jeho smrti v roce 164 př. Kr. V historii římské říše není žádné vhodné naplnění prorocky daného času 2300 dní. Výklad CASD je nucen učinit značně umělé spojení římské říše s římskou církví a dále spojit 8. a 9. kapitolu knihy Daniele (které jsou mj. od sebe odděleny obdobím 10 let), a teprve pak může dojít k závěru, že 2300 dní je 2300 let končících v r. 1844, kdy Kristus údajně přenesl svojí službu z prvního oddělení nebeské svatyně do druhého a zahájil vyšetřovací soud.
11. Ve svém úsilí o znesvěcení svatyně a perzekuci Božího lidu se Antiochus "velmi vzmáhal" a "dařilo se mu co činil" (v. 9 a 12) Hlavní námitkou proti naplnění Dan 8 na Antiochu Epifanovi je skutečnost, že byl relativně malým hráčem na poli historie. Avšak ti, kteří toto namítají, neberou do úvahy jednoduchý fakt, že toto konkrétní proroctví se týká primárně osudu lidí, kteří věří v Boha, tj. izraelského národa. Velkým tématem tohoto vidění je nevidaný a úspěšný útok proti "svatým" a proti pravému náboženství. V tomto smyslu Antiochus skutečně výrazně uspěl. Dále je třeba zdůraznit, že všichni konzervativní teologové zároveň chápou Antiocha i jako typ na Antikrista doby konce. Věřící, že proroctví bude mít ještě jiné, globálnější a konečné naplnění v budoucnosti.
12. Ze srovnání s 11. kapitolou také plyne, že malý roh musí být Antiochus. Tato finální vize pokrývá shodnou oblast jako 8. kapitola. Různí perští a řečtí králové včetně Alexandra Velikého jsou jen stručně zmíněni, ale jak se vize z 11. kapitoly blíží ke svému vyvrcholení, stává se Antiochus centrální pasáží - je mu věnována největší část - celých 15 veršů (11,21-35). V tomto vidění tedy rozhodně není malým hráčem. Pak následuje téměř nerozpoznatelné prolínání popisu Antiocha Epifana s tím, co většina konzervativních teologů považuje za závěrečnou manifestaci zla (v. 36 a dále).

Dr. Raymond Cottrell výstižně shrnuje základní omyl výkladu Dan 8,14 v teologie CASD:

Kontext Daniele 8,14 přičítá znesvěcení svatyně malému rohu. Interpretace CASD však toto znečištění přičítá přenášení vyznaných hříchů do nebeské svatyně Kristovou kněžskou službou. Pokud se nám tedy pokouší předstírat, že jejich výklad bere v úvahu kontext tohoto verše, pak identifikují malý roh jako Krista. Jinými slovy, bereme-li v úvahu pouze samotné Písmo, nemůžeme zde mít vedle sebe jak kontext, tak adventistický výklad. (R. Cottrell citován v D. Ford, Daniel 8,14, str. 115-116)

Závěr:

Vidění z 8. kapitoly je pravděpodobně z celé knihy Daniel nejjasnější a nejzřetelněji podané a i proto existuje téměř univerzální shoda v jeho výkladu jak konzervativních tak liberálních teologů. Vidí Antiocha Epifana jako přirozené, přímé a přesvědčivé naplnění symboliky malého rohu, který znesvětil pozemskou svatyni, tj. židovský chrám v Jeruzalémě. Proto i v. 14 nemluví o nebeské svatyni, ale o pozemské a nemluví také o žádném časovém bodě v budoucnosti, ale o časovém úseku, během kterého je tato pozemská svatyně znesvěcována činností malého rohu. Z kontextu 8. kapitoly je tedy zřejmé, že se nejedná o žádné proroctví ukazující na rok 1844 a mající souvislost s nebeskou svatyní.

2. Nebeská svatyně

Viděla jsem zřetelně a jasně, že náš Velekněz, místo aby desátého dne sedmého měsíce, na konci 2300 dní, vyšel z nebeské svatyně na tuto zem, vešel tento den poprvé do druhého oddělení této svatyně. (Spirít od Prophecy, Vol. 4, p. 266)

Teologie CASD učí, že Kristus po svém nanebevstoupení vešel do prvního oddělení nebeské svatyně a teprve v r. 1844 odtud přešel do svatyně svatých a započal antitypický Den smíření. Toto tvrzení však opět nemá žádnou oporu v Písmu a je v protikladu k jednoznačným textům.

Tuto [nadějí] máme jako kotvu duše, bezpečnou a pevnou a vcházející [až] dovnitř za oponu, kam za nás vstoupil [náš] předchůdce Ježíš, jenž se na věky stal nejvyšším knězem podle Melchisedechova řádu. (Žd 6,19-20 NKB)

V tomto textu z listu Židům, který byl sepsán v 1. století, je uvedeno, že Kristus již do svatyně svatých vešel (min. čas - ř. aorist). Výraz "za oponu" v Tóře vždy znamená svatyni svatých (viz Ex 26,33; Lv 16,2.12.15; Nu 18,7). Obdobně také výraz "před oponou" vždy označuje oponu oddělující svatyni svatých od první části svatyně (viz Ex 26,35; 27,20.21;40,22, Lv 4,5.6.17; 24,1-3).

Svatyně svatých vždy označuje místo Boží přítomnosti. List Židům jasně učí, že Kristus do svatyně svatých vešel ihned po svém nanebevstoupení:

Vždyť Kristus nevešel do svatyně, kterou lidské ruce udělaly jen jako napodobení té pravé, nýbrž vešel do samého nebe, aby se za nás postavil před Boží tvář. (Žd 9,24)

Závěr:

Aby CASD mohla udržet svoji teorii o vyšetřovacím soudu, musela předefinovat jednoznačný výraz "opona" tak, aby se vyhnula jasnému výkladu, že Kristus do svatyně svatých vešel již před téměř dvěma tisíci lety.

Pozn.: CASD vysvětluje výraz "opona" v listě Židům jako závěs na vchodu do celé svatyně, tj. závěs který odděluje první oddělení svatyně a nádvoří (viz např. E. G. White, Great Controversy [Vítězství lásky Boží], p. 421). Jak bylo však ukázáno, tento výklad nemá žádnou oporu v jiných textech Písma.

3. Lv 16. kapitola

Lv 16. kapitola popisuje svátek Dne smíření [Jom Kippur]. CASD vidí významovou spojitost mezi Lv 16 a výrazem *svatyně bude očištěna* z Dan 8,14. Tuto spojitost z adventistického pohledu dále podporují lingvisticky kultické termíny použité v Dan 8,9-14 (předpokládá se, že podobná terminologie implikuje podobný koncept): *svatyně [mikqaš/qodeš], ustavičná [tamid], být spravedlivý [nicdaq], zástup [tsaba], roh [qeren], pravda [emet], vzpoura/přestoupení [peša].*

Protože výraz *ustavičná (obět) [tamid]* je v Lv vždy spojena se službou kněží v prvním oddělení svatyně, ale nikdy ne v souvislosti se službou v druhém oddělení a *vůdce/princ [sar]* je i (vele)kněžskou postavou, vyvozují teologové CASD závěr, že text v Dan 8,9-13 hovoří o službě (vele)kněze v prvním oddělení svatyně. Dan 8,14 se pak proto musí týkat výroční služby (vele)kněze v druhém oddělení svatyně.

Protože svátek Dne smíření se týkal pouze Izraelců, tak i předadventní vyšetřovací soud dle této typologie s Lv 16 chápou adventisté jako důkaz, že se tento soud týká pouze Božího lidu.

Podívejme se nyní na tyto argumenty detailněji:

V části "Historie vývoje dogmatu o vyšetřovacím soudu v CASD" této studie bylo poukázáno na skutečnost, že CASD usilovala v minulosti nalézt zásadní a jednoznačné argumenty pro spojitost Dan 8. kapitoly s Lv 16. kapitolou. Tuto souvislost se však teologům CASD prokázat nepodařilo.

1. Základní význam hebrejského termínu *[nicdak]* použitého v Dan 8, 14 není "očistit", ale "**ospravedlnit, dojít spravedlnosti**" (hebr. nifál od *[cdk]*). Tento hebrejský výraz nemá žádnou spojitost s *[taher]*, tj. s rituálním očišťováním v Lv 16. *[taher]* se nevyskytuje v Dan 8. kap a naopak *[nicdak]* se nevyskytuje v Lv 16.

Výraz *očistění* v Dan 8,14 je tedy výkladem původního textu, a nachází se v anglickém překladu bible King James Version (KJV), kterou používali zakladatelé adventismu. Stejný výraz se také nachází v Septuagintě (LXX), řeckém překladu Starého zákona, kterou přeložili alexandrijsí Židé (překlad trval od 3. stol až do r. 132). Ti naplnění tohoto proroctví jednoznačně viděli v ukončení pronásledování Antiocha Epifana Makabejským povstáním v r.164 př. Kr. Tehdy došlo k očištění chrámové svatyně, která byla znesvěcena a dodnes je Židy každoročně slaven tento den jako svátek Hanukka. Proto je v LXX v Dan 8,14 použit výraz *očistit [katcharizó]*.

2. Argument na základě použitých kultických výrazů v Lv 16 a Dan 8,9-14 včetně dedukovaného důsledku z výskytu výrazů *[tamid]* a *[sar]* může mít své opodstatnění, avšak dle názoru autora pouze jako podpůrný důkaz. Váha těchto argumentů rozhodně není taková, aby dovolila vznik tak zásadní doktríny, jakou je předadventní vyšetřovací soud.

3. Výraz **ustavičná [tamid]** je v 8. kapitole použit 3x a to ve v. 11,12 a 13. V kontextu rozvratné činnosti malého rohu popsané ve v. 9-14 je použití tohoto výrazu, zdá se, vedeno cílem ukázat posluchači na úplné převzetí kontroly nad svatyní malým rohem. Proto je třeba, aby byl malý roh odsouzen a tak mohla svatyně dojít spravedlnosti a mohla být obnovena *[tamid]* (každodenní oběti).

4. Podobně i kontext použití výrazu **kníže [sar]** ve v.11 ukazuje především na míru arogance malého rohu a na záměr, s jakým byl jeho útok na svatyni veden (Antiochus si kladl za cíl zcela vymýtit náboženství Izraele z povrchu země, a proto se vypjal „až k veliteli *[sar]* zástupu“).

5. Pokud chceme hledat souvislosti na základě použití shodných výrazů, má mnohem vyšší váhu skutečnost, že v Dan 9,24 je **pět výrazů**, které se **společně** nacházejí **pouze na jediném dalším místě Písma, a sice v Lv 16. kapitole** popisující Den smíření. Proto lze předpokládat, že Den smíření popsaný v Lv 16 nachází své **legální naplnění** v Kristově oběti (o které mluví Dan 9,24) a pravděpodobně i své **empirické vyvrcholení** v závěrečném očištění vesmírů od hříchu a hříšníků, a nikoli v předadventním soudu, který začal v r. 1844.

6. Z kontextu Dan 8. kapitoly je zřejmé, že soud (ospravedlnění svatyně) se týká malého rohu, a nikoli Božího lidu (více viz část 5 oddílu Teologické zhodnocení v této práci).

Závěr:

Původní význam výrazu *[nicdak]* je ospravedlnit a nikoli očistit. Významově tedy neurčuje žádnou vazbu na Lv 16. I ostatní použité kultické výrazy mají přímou souvislost s popisem destruktivní činnosti malého rohu vůči svatyni. Vazba na Lv 16 zde tedy zcela chybí.

„Dan 8,14 mluví o obnově a ospravedlnění - a to je něco zcela odlišného od rituálního očišťování v Lv 16 a od procesu vyšetřování hříchů a svatých.“ (Desmond Ford, Daniel and the Day of Atonement, p. 260)

4. Problém s datováním události

Celý problém s datováním počátku vyšetřovacího soudu začíná u Dan 8,14, protože zde, ani v celé 8. kapitole, není uvedeno žádné konkrétní vodítko pro určení počátku tohoto období. Jak již bylo ukázáno v oddíle 1, ani být nemůže, protože cílem není určení nějakého data v daleké budoucnosti, ale stanovení délky období, po které bude trvat devastující činnost malého rohu nad pozemskou svatyní. Aby bylo možné držet se r. 1844, musela CASD přijít s řadou uměle vytvořených předpokladů:

1. Vymyslet princip 1 prorocký den = 1 skutečný rok.
2. Spojit proroctví z 8. kapitoly s proroctvím z 9. kapitoly a tvrdit, že mají stejný počátek.
3. Tento počátek stanovit na r. 457 př. n. l., aby cílovým datem mohl být r. 1844.

4. Zastávat neověřitelná historická data r. 408 př. n. l. a 27, 31 a 34 n. l.

Rozeberme si nyní všechny čtyři předpoklady podrobněji.

1. Platí pravidlo 1 prorocký den = 1 skutečný rok?

Princip, jak ho zastává CASD, říká: při výkladu prorocství, která předpovídají budoucnost a kde je udán jako časový úsek počet dní, je třeba nahradit dny za roky.

Někteří vykladači CASD dále tvrdí, že použití tohoto principu je třeba omezit pouze na apokalyptická prorocství, tj. netýká se běžných prorocství.

Pozn.: Tento princip kromě CASD zastávají dále pouze Svědkové Jehovovi a Worldwide Church of God. Jiné církve tento výklad neuznávají a většina učebnic biblické hermeneutiky tento princip vůbec nezmiňuje.

CASD pro potvrzení principu rok-den používá dva starozákonní texty: **Nu 14,34 a Ez 4,4-6**

Podle počtu dnů, v nichž jste dělali průzkum země, poneseš své viny. Za každý den jeden rok, za čtyřicet dnů čtyřicet let. Tak pocítíte mou nevoli. (Num 14,34)

Z tohoto textu jsou zřejmá následující fakta:

1. Výraz "každý den" znamená v textu doslovný den.
2. Výraz "čtyřicet dnů" znamená v textu doslovných 40 dnů.
3. Výraz "jeden rok" znamená v textu jeden doslovný rok.
4. Výraz "čtyřicet let" znamená v textu doslovných 40 let.
5. Předpovězeno není čtyřicet dnů, ale čtyřicet let utrpení mimo zaslíbenou zemi. **Nedochází zde tedy k nahrazení prorockých dnů za skutečné roky.**
6. Pokud bychom nahradili v uvedeném textu dny za roky, dostali bychom nepravdivý výrok, že zvědové zkoumali zemi 40 let.

Prorocství tedy v žádném případě nepodporuje myšlenku náhrady den za rok. **To co je v textu napsáno je to samé, co text znamená, tedy: čtyřicet skutečných let trestu za čtyřicet skutečných dní průzkumu.**

Polož se pak na levý bok; vložíš na něj nepravost izraelského domu a tolik dnů, kolik budeš na něm ležet, poneseš jejich nepravost. Za léta jejich nepravosti ti ukládám počet dnů, totiž tři sta devadesát dní, v nichž poneseš nepravost izraelského domu. Až skončí tyto dny, lehneš si podruhé, a to na pravý bok, a poneseš nepravost domu judského po čtyřicet dní; ukládám ti za každý rok jeden den. (Ez 4,4-6)

Zde platí to samé, co pro předchozí text. Ezechiel měl na jednom boku ležet skutečných 390 dní a na druhém skutečných 40 dní. Tyto dny nelze nahradit za roky. **Skutečné dny i v tomto textu pouze korespondují se skutečnými roky.**

Ani jeden z obou uvedených textů tedy nelze použít pro podporu teorie o substituci dnů za roky v prediktivních prorocstvích.

Exkurz:

CASD navíc náhradu dnů za roky nepoužívá důsledně, ale pouze tam, kde se to "hodí".

Texty, na které je uvedený princip aplikován:

Dan 8,14 (2300 dní),
 Dan 7,24; 12,7 a Zj 12,14 (čas, dva časy a polovina času),
 Zj 11,2 a 13,5 (42 měsíců),
 Zj 11,3 a 12,6 (1260 dní),
 Dan 12,11 (1290 dní)
 Dan 12,12 (1335 dní).

Texty, na které uvedený princip není aplikován:

Mt 26,2 (Kristus předpovídá, že za dva dny bude uvězněn),
 Mt 12,40 (Kristus předpovídá, že bude v hrobě 3 dny),
 Mt 27,63, Mk 8,31 J 2,19-22 (Kristus předpovídá své vzkříšení za tři dny),
 Jon 3,4 (Jonáš předpovídá zničení Ninive za 40 dní),

2Kr 20,5 (Ezechiáš bude za 3 dny uzdraven).

Další tři příklady jsou z apokalyptické knihy Zjevení. V CASD není jednotný názor jak je vykládat:

Zj 2,10 (Smyrna bude mít soužení 10 dní - zde to někteří teologové CASD vykládají jako 10 let, ale oficiální SDA Bible Commentary zůstává u 10 dní),

Zj 11,9.11 (dva svědkové budou nepohřbeni 3,5 dne - někteří vykládají jako 3,5 let, kdy bylo náboženství v průběhu Francouzské revoluce postaveno mimo zákon),

Zj 20,2-7 (milénium - 1000 let - časový údaj zde není udán ve dnech, ale to není ani v případě 42 měsíců či 3,5 roku, na které princip rok-den aplikován je. Ani v CASD se tedy tento údaj nevykládá jako 360 000 let.)

Dan 9,24-27

Výjimku mezi časovými proroctvími tvoří Danielovo proroctví z 9. kapitoly o 70 x 7 jednotkách, které je téměř všemi vykladači Bible shodně interpretováno jako 490 let, avšak **bez použití principu rok-den (!)**. K tomu vedou vykladače následující důvody:

1. 70 let Babylónského zajetí jako trest pro židovský národ (Jr 25,4-11).
2. Koncept tohoto původního trestu násobený sedmi (Lv 26,18.21.23-24,27.28).
3. Koncept týdnů let, tj. roky ve skupinách po sedmi (Lv 25,1-8).
4. Skutečnost, že Daniel používá velmi často symbolický (obrazný) jazyk (př. 3,19 nebo 4,16.23.25).

Pozn.: První tři důvody vedou k jednoznačnému závěru, že je myšleno 70 týdnů let, čtvrtý důvod poukazuje na to, že bychom se při výkladu neměli fixovat na přesné časové úseky, ať již co se týká 490 let či jejich částí, tj. 49 let, 434 let a 7 let. Nejsou pravděpodobně z tohoto pohledu o nic více přesnější než je údaj o 7x více rozpálené peci (Dan 3,19).

Závěr:

Texty Nu 14,34, Ez 4,4-6 a proroctví o 70 týdnech let z Dan 9. kap nelze použít k podpoře principu rok za prorocký den. Ti, kdo tento princip používají, ho navíc neaplikují konzistentně na všechna místa, kde by dle jejich definice měl být použit. Lze tedy uzavřít, že princip rok za prorocký den není založen na Písmu a nelze tedy souhlasit s jeho používáním při výkladu textů Písma.

2. Mají proroctví z 8. a 9. kapitoly knihy Daniel stejný počátek?

A) Význam a kontext vidění z 9. kapitoly

Anděl Gabriel se v 9. kapitole objevuje podruhé a sděluje Danielovi, že je zde proto, aby mu "posloužil k poučení" (9,22). V následujícím verši (23) mu pak říká, aby poslouchal a porozuměl tomu vidění. Jaké vidění tím však anděl myslí?

a) Vidění proroctví Jeremiáše o 70 letech babylonského zajetí (viz první pol. 9. kap). To však přináší problém, protože následující vidění 9,24-27 by toto Jeremiášovo proroctví "stavělo na hlavu" tím, že by ztotožňovalo první část týkající se obnovení a výstavby Jeruzaléma (v. 25) s Jeremiášovým prohlášením o 70 letech útisku a zajetí. Proto se zdá být toto vysvětlení nepravděpodobné.

b) Vidění o 2300 dnech z předchozí kapitoly. Pro tento výklad by mluvil v. 8,27, kde se píše, že Daniel je po vidění z 8. kapitoly ponechán ve zmatku. Proti však mluví např. skutečnost, že obě kapitoly (vidění) dělí období 10 let a také upozornění v závěru celé knihy, že ne všemu Daniel za svého života porozumí.

c) Vidění, které se mu právě anděl chystá sdělit, tj. 9,24-27. Tento výklad se jeví jako nejpravděpodobnější.

Zdá se tedy, že vidění 9,24-27 je odpovědí na Danielovu modlitbu z první poloviny 9. kapitoly a svým obsahem navazuje na ukončené proroctví Jeremiáše o 70 letech zajetí, a dává tak Danielovi další výhled dopředu a tím i odpověď na jeho starost o osud Božího lidu. Po stránce významové zde tedy nenacházíme žádnou přímou souvislost s viděním z 8. kapitoly.

B) Lingvistické argumenty pro vazbu na 8. kapitolu

b1) Hebrejský výraz [chatak] z Dan 9,24 znamená "odříznuto"

Jedná se o hlavní lingvistický argument, který teologové CASD používají, aby prokázali souvislost obou vidění. Výraz [chatak] v Dan 9, 24 se překládá v ČEP jako "**stanoveno**", ale adventisté preferují alternativní překlad "**odříznuto**", aby tak prokázali, že 490 let je odříznuto od 2300 let.

Hebrejský výraz [chatak] z Dan 9,24 znamená "**řezat**" nebo "**výnos**", ale to ještě žádným způsobem neprokazuje, že je myšleno "odříznutí" 490 let od časového údaje 2300 v Dan 8,14. [Chatak] v Dan 9,24 je v různých překladech Písma překládán jako "stanoveno" (ČEP, KJV aj.), "vyhlášeno" (NIV, NAS), "vyděleno" (ČSP) či "určeno" (Kral.). V LXX je použit výraz [syntemno], který má význam "**zkrátit, přivést ke konci**". V současných ani historických překladech tedy nikde nenacházíme preferovanou myšlenku odříznutí od jiného časového údaje.

Vhledem k tomu, že se jedná o klíčový argument pro CASD, kterým se spojují oba časové údaje 2300 a 490, tak lze konstatovat, že má tento argument velmi slabou podporu v textu a je přinejmenším značně diskutabilní.

Pozn.: SDA Bible Commentary píše: "*vzhledem k absenci důkazů proti této teorii můžeme předpokládat, že sedmdesát týdnů je "odříznuto" od počátku tohoto období (2300 dní)*". To je však značně slabý argument pro tak závažné tvrzení.

b2) Umístění časových údajů v 9. kapitole

Časové údaje bývají u Daniele obvykle vždy až na konci vidění. V případě 9. kap se ale nachází na začátku vidění. Z toho teologové CASD vyvozují, že je zde vazba na předchozí vidění v 8. kapitole.

Jediná dvě další místa, kde jsou uvedeny časové údaje v knize Daniel jsou Dan 7,25 (čas, časy a polovina času) a Dan 12,11.12 (1290 a 1335 dní), Zde se opravdu nachází časové údaje na konci každého vidění. Avšak vidění 9. kapitoly je zvláštní v tom, že časové údaje se objevují v celém vidění: 70 sedmiletí (9,24); 7 týdnů, 62 týdny (9,25) a 1 týden a polovina týdne (9,27). Celé vidění je tvořeno pouze těmito čtyřmi verši 24-27. Celkový časový údaj je tedy sice uveden na začátku vidění, ale je to pravděpodobně z důvodu, aby byly srozumitelné další části vidění, které rozebírají jednotlivé časové etapy. Bez počátečního časového rámce by celé vidění nebylo srozumitelné.

b3) Mezi 8. a 9. kapitolou vidí adventisté tyto další spojovníky:

- a) v obou kapitolách se vyskytuje výraz *rozumět [bin]*: 8,15.17.23.27 a 9,2.22.23,
- b) v obou kapitolách se používají kultické výrazy:
8,11.12.13.14 - *svatyně, vzpoura, očištěna*,
9,24-27 - *vzpoura, smířit, pomazat, obětní hod a oběť přídavná*,
- c) obě vidění vysvětluje stejný anděl interpret (Gabriel),
- d) v obou viděních je klíčová pasáž předána jako hlasové zjevení.

Samotné použití podobných jazykových výrazů v obou viděních nemůže být nikdy jednoznačným důkazem, že se jedná o jediné vidění, resp. o dvě neoddělitelně související vidění. Jisté však je, že jejich použití ukazuje na stejného autora obou kapitol, kterým je prorok Daniel.

Pozn. Uvedené argumenty lze použít i na podporu opačného výkladu, který tvrdí, že Dan 3., 8. a 9. kapitola jsou vzájemně paralelní vidění ukazující různým způsobem ke stejnému cíli, tj. k eschatologickému příchodu Božího království. Každé z těchto vidění má dle apotelesmatického principu své prvotní naplnění historicko - dějinné a ve svém druhém významu má naplnění eschatologické.

Jak již bylo poznamenáno, obě vidění z 8.a 9. kapitoly mezi sebou dělí období 10 let. Navíc v Dan 12,4 je naznačeno, že Daniel ne všemu porozumí za svého života. Proto nelze pouze na základě podobných výrazů v obou kapitolách implikovat závěr, že vidění v 9. kapitole musí být dokončením či rozvedením vidění z 8. kapitoly.

Závěr:

V textu nenacházíme žádnou jednoznačnou kontextuální ani lingvistickou podporu pro adventistický výklad, kdy 490 let prorocství 9. kapitoly je první částí z 2300 let prorocství z 8. kapitoly.

3. Lze počátek proroctví z 9. kapitoly datovat do r. 457 př. n. l.?

První část vidění z 9. kapitoly začíná "vyjítím slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma". CASD vidí naplnění v dekretu krále Artaxerxe, jak je zaznamenán v Ezdrášovi 7. kapitole, a tím datuje počátek proroctví do r. 457 př. Kr. Tak jsou následně určena i data pro obnovu Jeruzaléma (408 př. n. l.), Kristův křest (r. 27 n. l. = začátek 70. týdne), Kristovo ukřižování (r. 31 n. l. = polovina 70. týdne) a ukamenování Štěpána (r. 34 n.l. = konec 70. týdne).

Tato teorie však má závažné nedostatky:

1. Především není jisté, že výnos zmíněný v 9,23 je výnosem od pozemského krále. Může se jedat o výnos pocházející přímo od Boha a v takovém případě by nebylo možné žádným způsobem stanovit počátek proroctví na časové ose. Proto teologové CASD musí vždy předpokládat pouze variantu, že se jedná o výnos pozemského krále.

2. Dekret z Ezdr. 7. kap, který vykladači CASD vidí jako ten, o němž proroctví mluví, se týká pouze obnovy chrámu. Nikde v jeho obsahu není přímo řešeno, že se týká i výstavby celého města. Dekret se zaměřuje na potřeby úředníků posílit chrámové zákony a Ezdr 6,14 umísťuje tento dekret mezi dekrety týkající se chrámu.

Pozn.: Jediným králem, který je v Písmu jmenován jako ten, který vydal dekret o vybudování Jeruzaléma, je Kyros (538/7 př. Kr) viz Iz 44,28; Iz 45,13. Následné dekrety pak již byly pouze pomocné.

3. Dekret z Ezdr. 7. kap byl vydán nejméně šest měsíců před tím, než byl uveden v platnost a v Dan 9. se nic neříká o tom, že by tento dekret měl být datován od své implementace namísto od data svého vydání.

Zdá se tedy, že je nemoudré zastávat doslovný přístup k datům a číslům v Dan 9,24-27. Proroctví pravděpodobně není primárně časově přesnou předpovědí Kristova příchodu. Pokud to takto chceme vidět, zapadneme nevyhnutelně do nekončících sporů mezi argumenty a protiargumenty. Přesto činnost popsaná v tomto úžasném proroctví může být s určitostí aplikována na Kristovo dílo.

Primárním cílem tohoto proroctví byl pravděpodobně Antiochus Epifanes (viz v.27b), jeho ničivá činnost, rozvrácení svatyně a znovuoobnovení jejích služeb během Makabejského povstání. Pro Židy jako byl Daniel to byla událost, která se stane na konci dějin. Proroctví tedy již z tohoto pohledu popisuje obnovení Božího království pro Izraelský národ.

Své další naplnění pak proroctví dochází na Kristu, který zde svojí smrtí založil duchovní Boží království. Proroctví, zdá se také sděluje v "hrubém nárysu", že za přibližně půl tisíciletí od vyřčení proroctví (symbolických 490 let) přijde očekávaný Mesiáš. Cílem tohoto proroctví však pravděpodobně není na rok přesné určení příchodu Mesiáše. Je třeba si uvědomovat, že v apokalyptických proroctvích jsou čísla primárně symboly, a nikoli exaktní číselné hodnoty.

Pozn.: Kristus pak později k tomuto proroctví přidává midraš (výklad) ve své promluvě na Olivetské hoře (Mt 24 a 25 .kap) a rozšiřuje dále jeho dosah na r. 70 n. l. kdy došlo ke zničení Jeruzaléma a nakonec na celou Apokalypsu.

Závěr:

Z výše uvedených důvodů je tedy zřejmé, že je nemožné stanovit jednoznačně nějaký výchozí bod pro počátek proroctví z 9. kapitoly Daniele a hledání takového exaktního údaje s největší pravděpodobností ani není cílem výkladu tohoto proroctví.

4. Lze historicky ověřit data r. 408 př. n. l. a 27, 31 a 34 n. l.?

Rok 408 př. n. l., je určován odečtením 7x7 let od výchozího data 457 př. n. l. (viz Dan 9,25). Avšak dokonce i adventističtí teologové připouští, že je historicky nemožné doložit datum, kdy byla dokončena obnova města.

Dr. Ford tvrdí: "V knihách SZ nenacházíme žádnou jednoznačnou informaci o tom, jak dlouho obnova trvala. Bylo zde mnoho odkladů a přerušení. Tam, kde Písmo mlčí, měli bychom mlčet také my. Použití čísla sedm v tomto proroctví má mnohem více co do činění se symbolismem než s exaktní chronologií." (Ford, For the Sake of the Gospel: Throw Out the Bathwater, But Keep the Baby, p. 46)

Historicky také nelze nijak prokázat roky 27, 31 a 34 jako roky, kdy byl pokřtěn a ukřižován Kristus a ukamenován Štěpán (to připouští dokonce i SDA Bible Commentary, viz vol. 5, p.254-255). Detailní zhodnocení problematiky data Kristova ukřižování leží mimo rámec této studie. Zde se spokojíme pouze s konstatováním, že většina teologů se přiklání k roku 30, ale s jistotou nelze určit žádné datum. Datum ukamenování Štěpána je také neznámé, ale Sk 13,46 vedou spíše k závěru, že kázání evangelia pohanům začalo až mnohem později.

Závěr:

Všechny čtyři výše diskutované předpoklady týkající se otázek datování, které jsou nezbytné pro platnost učení o předadventním vyšetřovacím soudu, byly shledány jako diskutabilní či přímo nepravdivé. Celé teorii tedy schází důvěryhodná podpora na základě akceptovatelných časových údajů a souvislostí.

5. Řetěz argumentů

Základní body křesťanské víry nikdy nezávisí pouze na deduktivním odůvodnění plynoucím z jediného textu. To, že Bůh je naším Stvořitelem, že Kristus zemřel za naše hříchy, které nám tak mohou být odpuštěny, že víra vždy nese ovoce v poslušnosti, že se Kristus znovu vrátí na zem atd. - všechny tyto základní pravdy jsou pevně zakotveny na mnoha místech v Písmu. Pokud je nějaký text vzhledem k takovým základním bodům nejasný či dvojznačný, máme k dispozici vždy mnoho dalších, které o daném tématu mluví jasně a jednoznačně. "Pilíře" víry jsou vždy vyjádřeny pevně a nejsou založeny výhradně na nejistých či dvojznačných textech.

Avšak když přijde na adventistickou interpretaci r. 1844 a vyšetřujícího soudu, vidíme zde zcela opačnou situaci. Tento článek víry CASD není založen na jednoduchých didaktických výrociích Písma, ale výhradně na dlouhé řadě předpokladů a dedukcí z nichž většina je vysoce diskutabilních. Nacházíme dogmatické závěry tam, kde by čestný přístup měl vést spíše k opatrným formulacím, protože důkazy jsou buď nejednoznačné nebo jsou dokonce v přímém protikladu k základním premisám.

Dr. Desmond Ford ve své práci uvádí 22 předpokladů, které VŠECHNY MUSÍ BÝT PLATNÉ, aby platilo tvrzení o existenci předadventního vyšetřovacího soudu jako pravdivé. Níže jsou uvedeny všechny tyto body včetně stručného zhodnocení Dr. Fordem. Nechť má čtenář na paměti, že **pokud pouze jediný z uvedených bodů neplatí, celá teologická konstrukce CASD o předadventním soudu se hroutí doslova jako "domeček z karet"**.

Pozn.: Řada z níže uvedených argumentů již byla v předchozím textu zmíněna. Cílem však je poukázat na koncept vzájemné závislosti mezi jednotlivými argumenty.

Pro akceptovatelnost teorie o předadventním soudu je tedy nutné, aby platilo:

1. Že Dan 8,14 mluví o 2300 dnech.

ALE: hebrejský výraz pro dny je použit pouze v Dan 12. kapitole pro jiné časové údaje, ale v 8,14 se nenachází. Místo toho zde máme víceznačný výraz "večerů a jiter", který může být aplikován také na večerní a ranní zápalné oběti. Pokud by tomu bylo tak, dostáváme celkem 1150 dní (polovinu z 2300).

2. Že těchto 2300 "dní" je ekvivalentních s 2300 lety.

ALE: je zcela nemožné prokázat, že substituce rok za den je biblická a i kdyby tomu tak bylo, výraz "dny" se v 8,14 (ani v 9,24) nenachází a tedy zde není žádný základ, na kterém by tato interpretace mohla být postavena.

3. Že 2300 let začíná staletí před tím, než "malý roh" započal svůj útok na svatyni.

ALE: dle kontextu většina vykladačů chápe období 2300 jako délku času, po kterou malý roh pošlapával svatyni a zrušil denní oběti.

4. Že 2300 let z 8. kapitoly začíná ve stejný čas jako sedmdesát týdnů z 9. kapitoly.

ALE: v Písmu se pro tento závěr nenachází žádný důkaz. Hebrejský výraz [chathak] znamená "řezat" nebo "výnos", ale to žádným způsobem neprokazuje, že je myšleno "odříznutí" 490 od 2300.

5. Že je možné určit přesné datum počátku sedmdesáti týdnů z 9. kapitoly.

ALE: i když většina vykladačů v této otázce souhlasí, není zřejmé, zda výnos zmíněný v 9,23 je výnosem od Boha či od pozemského krále.

6. Že dekret krále Artaxerxe, zaznamenaný v Ezdr. 7. kapitole, má spojitost s obnovením a vybudováním Jeruzaléma.

ALE: V Ezdr. 7 nenacházíme nic, co by tento závěr potvrzovalo. Kontext říká, že se tento dekret, stejně jako dekrety králů Kýra a Dareia, týkají chrámu (viz Ez 6,14).

7. Že dekret z Ezdr. 7. kapitoly "vyšel" v r. 457 př.Kr., když Ezdráš přijel do Jeruzaléma a započaly práce.

ALE: to u Ezdráše nikde zapsáno není a samotný Artaxerxův dekret byl vydán minimálně o šest měsíců dříve. V knize Daniel není nic, co by ukazovalo na to, že Dekret by měl být datován od své implementace a ne od svého vydání.

8. Že můžeme považovat r. 408 za datum, kdy byla dokončena obnova města.

ALE: dokonce i teologové z CASD připouštějí, že by se jednalo o nemožný úkol.

9. Že můžeme prokázat r. 27 n.l. za datum Kristova křítu.

ALE: jako v předchozím případě se jedná o nedoložitelné datum.

10. Že r. 31 je datum Kristova ukřižování.

ALE: téměř všichni ostatní neadventističtí teologové zastávají jiné datum. R. 31 je založen na pochybných předpokladech, jak dokonce ostatně potvrzuje i SDA Bible Commentary.

11. Že r. 34 byl rokem, kdy začalo být evangelium zvěstováno pohanům

ALE: není možné žádným způsobem prokázat, že r. 34 byl rokem, kdy byl ukamenován Štěpán, a Sk 13,46 vedou k závěru, že kázání evangelia pohanům začalo až mnohem později.

12. Že 2300 dnů končí začátkem antitypického Dne smíření.

ALE: Den smíření se týká oběti za hřích, tj. události, která proběhla, jak věříme, o 18 století dříve. Když si velekněz v Den smíření svlékl své nádherné roucho, jednalo se o předobraz inkarnace Krista, která se nestala až v r. 1844. List Židům jednoznačně aplikuje Den smíření na Kristovu kněžskou oběť na kříži; pak následuje éra křesťanské církve, v níž všichni křesťané očekávají vyjití našeho Velekněze z nebeské svatyně.

13. Že až do r. 1844 byla Kristova služba podobná té, jaká probíhala v prvním oddělení svatyně před oponou do svatyně svatých.

ALE: list Židům nám říká, že služba v tomto prvním oddělení symbolizovala neefektivní oběti Levitské éry, kdy člověk měl omezený přístup k Bohu, a proto i zakoušel pouze vnější ceremoniální očišťování a ne dokonalost svědomí.

14. Že služba symbolizovaná druhým oddělením svatyně byla započata až více než 18 století po kříži.

ALE: Žd 9,8.12.24.25; 10,19.20; 6,19.20 říkají, že Kristus vstoupil "za oponu" při svém nanebevstoupení. Pokropení krve na místě milosrdenství se odehrálo ihned po té, co tato krev byla prolita.

15. Že svatyně z Dan 8,14 znamená svatyni v nebi.

ALE: kontext mluví o svatyni na zemi.

16. Že termín "očistění" je správným překladem Dan 8,14.

ALE: rozhodně to nevyjadřuje základní význam uvedeného hebrejského termínu

17. Že svatyně byla v Den smíření očištěna od následků vyznání hříchu a vnášení krve.

ALE: Nu 19,13 aj. indikují, že svatyně byla znečištěna, když člověk zhřešil, bez ohledu na to, zda byl hřích vyznán. Ve většině případů krev nebyla nikdy vnášena do svatyně.

18. Že očistění, o kterém se mluví v Dan 8,14, má souvislost s hříchy věřících v Krista.

ALE: kontext pojednává o znečištění způsobeném Antikristem, a ne zástupem Božího lidu, který navíc dle kontextu trpí a nikoli hřeší.

19. Že očistění, o kterém se mluví v Dan 8,14, je také míněno v Dan 7. kapitole, a že tato kapitola pojednává o vyšetřování hříchů svatých.

ALE: znovu opakujeme, že v Dan 7. kap stejně jako v 8. kap. je souzena zlá moc a nikoli věřící lid.

20. Že Zj 14,7 mluví o stejném vyšetřovacím soudu nad hříchy svatých.

ALE: Jan nikdy nepoužívá výraz soud [krisis] v jiném než negativním smyslu, tj. v souvislosti se souzením nevěřících. Také hned následující verš mluví o tom, že souzen je Babylón, a to potvrzují i další kapitoly Zjevení.

21. Že verše jako Sk 3,19 ukazují na vyšetřovací soud.

ALE: žádný z podobných veršů, pokud je studován ve svém kontextu, nevede k takovému závěru.

22. že 22. říjen 1844 je dnem začátku antitypického Dne smíření.

ALE: 22. říjen 1844 nebyl v tomto ohledu rozpoznán jako klíčové datum současnými Židy ani většinou Karaitů. Nemáme také žádný důkaz, že Kristův křest či ukamenování Štěpána se odehrálo v Den smíření, což je nezbytný předpoklad, pokud chceme počítat s údaji z Dan 9. kapitoly jako s přesnými daty.

Zdroj: Desmond Ford, 1844, the Day of Atonement, & the Investigative Judgment (1980), p. 186-189

Závěr:

Z těchto 22 argumentů jsou 4 diskutabilní, 7 problematických a 11 neudržitelných (viz D. Ratzlaff, Cultic Doctrine of SDA, p.181). Protože se však jedná o myšlenkovou konstrukci, která stojí či padá s důslednou platností všech 22 bodů, je zřejmé, že teze o předadventním vyšetřovacím soudu není udržitelná.

Teologické zhodnocení

1. Co znesvěcuje svatyni?

Nejdůležitější částí **každodenní** bohoslužby byla služba, konaná ve prospěch **jednotlivých** hříšníků. Kající hříšník přivedl svou oběť ke dveřím stánku, položil ruku na hlavu obětovaného zvířete, vyznal se ze svých hříchů, čímž obrazně přenesl své hříchy na nevinnou oběť. Pak vlastní rukou zvíře zabil, **krev přenesl kněz do svatyně a kropil jí před oponou**, za níž byla truhla úmluvy obsahující zákon, který hříšník přestoupil. **Tímto obřadem byl hřích prostřednictvím krve obrazně přenesen do svatyně**. Někdy nebyla krev do svatyně přenášena * (asterisk sic); pak ovšem musel kněz sníst maso, ježto Mojžíš přikázal synům Aronovým: "Proč jste nejedli oběť za hřích na svatém místě? Vždyť je to velevsaté! Vám ji dal, abyste nesli nepravost pospolitosti". (Lv 10,17) Oba obřady stejným způsobem znázorňovaly přenesení hříchu od kajícího do svatyně... Hříchy Izraele, které byly takto přeneseny do svatyně, **znesvětily posvátná místa a k odstranění hříchů bylo třeba zvláštního opatření**. (Patriarchové a protoci, p. 354)

Dle E. G. Whiteové byl vyznaný hřích každého jednotlivce přenášen do SZ svatyně obrazně prostřednictvím krve z oběti za hřích, a proto svatyně musela být jednou za rok v Den smíření očišťována. Toto tvrzení však odporuje záznamům v Písmu:

Prohřeší-li se neúmyslně někdo z prostého lidu, když se proviní překročením jednoho z Hospodinových přikázání něčím, co se nesmí, učiňte toto: Jakmile si uvědomí hřích, jehož se dopustil, přinese jako oběť za svůj hřích kozu, samici bez vady. Vloží ruku na hlavu této oběti za hřích a zabije ji na místě pro zápalné oběti. **Kněz pak prstem nabere trochu krve a potře rohy oltáře pro zápalné oběti; všechny zbývající krev pak vylije k patě oltáře**. Všechn tuk odejme, jako se odnímá tuk pokojné oběti, a kněz jej nechá dýmat na oltáři jako příjemnou vůni Hospodinu. **Tak za něj kněz vykoná obřad smíření a bude mu odpuštěno**. (Lv 4,27-31)

Dle Lv 4,1-21 se do svatyně vnášela pouze při výjimečných událostech krev z oběti za kněze nebo za shromáždění jako celek. Nikdy však ne krev za hříchy jednotlivců. V Tóře se dále píše, že SZ svatyně byla znečišťována hřichem, nikoli krví (Lv 20,1-3; Num 19,13). V Písmu se nikde nedočteme o tom, že krev znečišťuje, ale naopak vždy očišťuje (Žd 9,14.22)

E. G. Whiteová svůj omyl o vnášení krve z obětí za hříchy jednotlivců do SZ svatyně dále rozšiřuje o paralelu s vnášením hříchů do nebeské svatyně skrze Kristovu krev:

*Protože hříchy lidí byly kdysi přenášeny, obrazně řečeno, do pozemské svatyně **krví z obětí za hřích**, tak i naše hříchy jsou, **ve skutečnosti**, přenášeny do nebeské svatyně **krví Krista**. A jako bylo očištění pozemské svatyně dokončeno odstraněním hříchů, kterými byla **znečištěna**, tak i skutečné očištění nebeské svatyně bude završeno odstraněním či vymazáním hříchů, které jsou tam zaznamenány.* (Spirit of Prophecy vol. 4, p. 266, 1884)

Pozn.: Část citátu: "*kterými byla znečištěna, tak i skutečné očištění nebeské svatyně bude završeno odstraněním či vymazáním hříchů,*" je v současném vydání Spirit of Prophecy vol. 4 vypuštěna.

Tento přístup E. G. Whiteové vnímá Kristovu oběť jako neustálou a pokračující od kříže až po r. 1844. Takové pojetí Kristovy oběti však rozhodně nemá žádnou podporu v Písmu.

Celý koncept znečištění pozemské a i nebeské svatyně byl v době vzniku učení o předadventním vyšetřovacím soudu teologicky mylný.

Pozn.: Proto i současná teologie CASD již upustila od svého původního tvrzení, že SZ svatyni znečišťovala krev obětí za hříchy lidí, a tvrdí, že tato svatyně byla znečišťována samotným skutkem hříchu. A obdobně také nyní tvrdí, že nebeská svatyně není znečišťována Kristovou krví, ale znečišťují ji záznamy hříchů lidí.

2. Kdy nám jsou vymazány naše hříchy?

Andělé Boží věrně zachovávají záznamy o životě každého člověka a každý bude souzen podle svých skutků. **S vědomím tohoto soudu** [dle kontextu se jedná o vyšetřovací soud] Petr pronesl k mužům Izraele: "Čiňte proto pokání, **aby vaše hříchy mohly být vymazány, až od Pána přijde čas obnovy; a on pošle Ježíše, kterého nebe musí přijmout až do doby obnovy všech věcí...**". (Spirit of Prophecy, vol.4, p. 308)

Adventisté učí, že když Bůh odpustí hřích, zůstává tento hřích zapsán v nebeských knihách a bude vymazán teprve až když člověk bude souzen na vyšetřujícím soudu a bude nad ním vynesena pozitivní rozsudek. **Písmo však jednoznačně ukazuje, že hříchy jsou vymazány již v okamžiku pokání a odpuštění.**

Zbav mě hříchu, očist' yzopem a budu čistý, umyj mě, budu bělejší nad sníh. (Ž 51,9)

*Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, **na tvé hříchy nevzpomenu.*** (Iz 43,25)

*Slituji se nad jejich nepravostmi a **na jejich hříchy už nevzpomenu.***' (Žd 8,12)

*Jestliže **doznáváme** své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy **odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti.*** (1J 1,9)

Pozn.: Písmo používá výrazy *vymazat*, *smýt* a *očistit* společně v hebrejském paralelismu a tím ukazuje, že všechny tři jsou nositelé stejné myšlenky.

3. Jsme souzeni na základě našich činů?

*Den za dnem ubíhající směrem k věčnosti přináší své břímě záznamů pro nebeské knihy. Slova již jednou vyslovená, skutky, které byly jednou učiněné, nemohou být již nikdy odvolány. Boží andělé zaznamenávají jak dobré, tak zlé. Ani ten nejmocnější vládce na zemi již nemůže vzít zpět ani záznam jednoho jediného dne. **Naše skutky, naše slova a dokonce i naše nejtajnější motivy mají svojí váhu při rozhodování, zda naším údělem bude štěstí či trápení. I když my na ně můžeme zapomenout, ony přesto ponесou své svědectví vedoucí k ospravedlnění, či záhubě. Jdou před námi na Soud.*** (Spirit of Prophecy, Vol. 4, p. 311)

Tento aspekt učení o vyšetřujícím soudu překrucuje poselství evangelia více než cokoli jiného. E. G. Whiteová zde potvrzuje, že přijetí či odsouzení každého člověka na vyšetřovacím soudu není založeno až tolik na víře v Krista, jako především na **osobních činech**. Přinejmenším ve svých raných spisech mluví E. G. Whiteová o víře v Krista vždy v kontextu víry, **uschopňující člověka k dokonalému následování Kristova příkladu** poslušnosti, a nikoli v kontextu Kristovy zástupné spravedlnosti. Jedná se tedy o jistý druh legalismu, podobného o jakém mluví ap. Pavel v listu Galatským.

Pozn.: Galatští zastávali postoj, který byl smíšením víry a činů. Dle tohoto učení člověk spoléhá na Krista, že mu odpustí minulé činy, ale následně si musí vyvinout svoji vlastní spravedlnost dodržováním zákona. Tato druhá fáze se často nazývá posvěcení. Problém není v učení, že křesťané mají poslouchat Kristův zákon, ale v tom, že tato poslušnost zákonu je pokládána za nezbytnou k tomu, aby člověk mohl být přijat Bohem.

*Milostí tedy jste spaseni skrze víru. **Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.*** (Ef 2,8-9)

Adventisté se zde výrazně odlišují od protestantského pojetí spasení pouze z víry. I v protestantském chápání jsou samozřejmě skutky chápány jako nedílná součást víry, avšak nikoli jako podmínka spasení, ale jako přirozený důsledek ospravedlnění, kdy se skrze víru člověk stává v Kristu novým stvořením, a tedy může konat dobré skutky a je schopen nehřešit (*posse non peccare*), na rozdíl od stavu před svým obrácením, kdy naopak byl neschopen nehřešit (*non posse non peccare*). Skutky tedy v protestantské teologii nejsou podmínkou spasení, ale pouze jeho přirozeným důsledkem.

Pozn.: Adventistický přístup ke spasení se liší i od katolického pojetí, kde k ospravedlnění jsou sice také, jako v adventismu, spolu s vírou nutné i skutky, ale jedná se o skutky, které v člověku působí Bůh. V adventismu jsou naopak skutky chápány často (zejména pod vlivem některých citátů od E. G. Whiteové) spíše jako lidské rozhodnutí a úsilí následovat příklad Krista.

4. Je od nás vyžadován perfekcionismus?

Pokud žijeme život dokonalé poslušnosti, Jeho zaslíbení se na nás naplní. (Testimonies for the Church, Vol. 2, p. 122)

Svatí budou v té hrozné době po ukončení Ježíšovy prostřednické služby žít před zrakem svatého Boha bez prostředníka. (Spiritual Gifts, Vol. 1, p. 198)

Až jeho lid plně projeví jeho povahu (dosl. charakter), Kristus přijde, aby přijal svůj lid jako své vlastnictví. (Christ Object Lessons [Kristova podobenství], p. 69)

V raném učení o vyšetřovacím soudu je nade vše pochybnost zakomponován perfekcionismus. Evangelium podle E. G. Whiteové je "dobrou zprávou" v tom smyslu, že Kristus přišel na zem a žil zde život dokonalé poslušnosti desateru a tak dal lidem **příklad**, aby mohli dělat to samé. Máme-li tedy víru v Krista, můžeme dle tohoto pojetí evangelia žít život dokonalé poslušnosti zákonu. Pro křesťany doby konce to bude naprostá nezbytnost, protože jinak neobstojí v této poslední zkoušce, kdy budou stát před Bohem bez prostředníka. Nedokonalost věřících lidí je navíc také jeden z důvodů, proč Kristus dosud nepřišel.

Proti výše uvedenému se jednoznačně staví biblické pojetí evangelia, které nabízí jistotu spasení pouze z milosti.

On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu narodili k novému životu skrze Ducha svatého. (Tit 3,5)

Jestliže proviněním Adamovým smrt se zmocnila vlády skrze jednoho člověka, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a darované spravedlnosti, budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista. A tak tedy: Jako jediné provinění přineslo odsouzení všem, tak i jediný čin spravedlnosti přinesl všem ospravedlnění a život. Jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšníky, tak zase poslušností jednoho jediného mnozí se stanou spravedlivými. (Ř 5,17-19)

Soteriologie vyšetřujícího soudu tedy stojí v příkrém rozporu s poselstvím Nového zákona.

Exkurz:

Někteří adventisté argumentují jinými citáty EGW a tvrdí, že perfekcionismus neučila. Např. v r. 1885 napsala toto:

Jak je možné, že tak mnozí tvrdí, že jsou svatí a bezhříšní? Je to proto, že jsou tak daleko od Krista. Nikdy jsem se neodvážila tvrdit takovou věc... Nikdy jste mne neslyšeli říci, že jsem bezhříšná. (Selected Messages, Book 3, p. 354)

Je to podobné jako v řadě dalších oblastí teologie, kde si E. G. Whiteová často protiřečí a není ve svých názorech konzistentní. Např. o 13 let později, v r. 1898, napsala:

Jako byl Syn člověka dokonale ve svém životě, tak musí být dokonalí ve svém životě i jeho následovníci. (Touha věků, p. 311)

5. Je v Dan 7. kap., 8. kap. a Zj 14. kap. popisován předadventní vyšetřovací soud?

Poté, co E. G. Whiteová cituje z Dan 7, 9-14, následuje toto vyjádření:

Tak bylo prorokovi prezentováno vidění o zahájení vyšetřovacího soudu. (Spirit of Prophecy, Vol. 4, p. 258)

Jak prorocství Danielovo: "Až do dvou tisíc tří set večerů a jiter a bude očištěna svatyně", tak i poselství prvního anděla: "Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť přišla hodina jeho soudu" (Zj 14,7) poukazují na službu Krista ve svatyni svatých, na vyšetřující soud, a ne na příchod Kristův... (Great Controversy, p. 423)

Ježíš praví: "Má odplata je se mnou, abych odměnil každého podle toho, jaké jsou jeho činy". (Zj 22,12) Právě tento soud bude bezprostředně předcházet druhý příchod, jak jej ohlašuje poselství prvního anděla ze Zjevení 14, 7: "Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť přišla hodina jeho soudu". (Great Controversy, p. 352)

Tento výklad je však "eisegezí" (vkládáním vlastních myšlenek do textu) a nikoli objektivní exegezí. Všechna tři místa sice mluví o soudu, ale jedná se jednoznačně o soud nad bezbožnými a nikoli nad věřícími lidmi. Tato prostá skutečnost je zřejmá již při běžném čtení kontextu citovaných veršů:

Soud v Dan 7. kapitole:

A deset rohů - z toho království povstane deset králů. Po nich povstane jiný, ten se bude od předchozích lišit a sesadí tři krále. Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svátí budou vydáni do jeho rukou až do času a časů a poloviny času, avšak zasedne soud a vladařskou moc mu odejmou, a bude úplně vyhlazen a zahuben. (Dn 7,24-26)

Bude odsouzen Malý roh a soud bude vykonán.

Soud v Dan 8. kapitole:

Z jednoho z nich vyrazil jeden maličký roh, který se velmi rozmáhal na jih a na východ i k nádherné zemi. Vzmohl se tak, že sahal až k nebeskému zástupu, srazil na zem část toho zástupu, totiž hvězd, a rozšlapal je. Vypjal se až k veliteli toho zástupu, zrušil každodenní oběť a rozvrátil přibytěk jeho svatyně. Zástup byl sveden ke vzpouře proti každodenní oběti. Pravdu srazil na zem a dařilo se mu, co činil. Slyšel jsem, jak jeden svatý mluví. Jiný svatý se toho mluvícího otázel: "Jak dlouho bude platit vidění o každodenní oběti a o vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po svatyni i zástupu?" Řekl mi: "Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti." (Dn 8,9-14)

Svatyně dojde spravedlnosti, tj. bude odsouzen Malý roh, který ji rozvracel, pustošil a znesvěcoval po dobu 2300 dní.

Soud ve Zj 14, 7:

Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. Volal mocným hlasem: "Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod." Za ním letěl druhý anděl a volal: "Padl, padl veliký Babylón, který opojil všechny národy svým smilstvím a dal jim pít z poháru hněvu." Za nimi letěl třetí anděl a volal mocným hlasem: "Kdo kleká před šelmou a před její sochou, kdo přijímá její cejch na čelo či na ruku, bude pít víno Božího rozhorlení, které Bůh nalévá neředěně do číše svého hněvu; a bude mučen ohněm a sírou před svatými anděly a před Beránkem. (Zj 14,6-10)

Celý kontext mluví o zvěstování evangelia, jehož nedílnou součástí je i ohlášení soudu na bezbožnými, kteří toto evangelium nepřijmou. Před tímto soudem zde máme trojí varování od tří andělů. Všichni andělé mluví o stejném soudu, tj. soudu nad těmi, kdo neuznají Boha jako Stvořitele a kdo "smilní" s jinými bohy (uctívají je). Takoví lidé jsou označeni jako Babylón a tento Babylón bude odsouzen (padne) (viz také Zj. 18. kap).

Pozn.: Jan nikdy nepoužívá výraz *soud [krisis]* v jiném než negativním smyslu, tj. v souvislosti se souzením nevěřících.

6. Je naše smíření s Bohem stále neuzavřená záležitost?

Tak jako velekněz vstupoval jednou v roce do svatyně svatých, která se nacházela na této zemi, tak i Ježíš vstoupil v nebi do svatyně svatých. Bylo to v roce 1844 na konci 2300 dnů, o nichž hovoří 8. kapitola Danielova proroctví, aby vykonal konečné dílo smíření za všechny, pro něž je Jeho přimluva prospěšná, a tak očistil svatyni. (Early Writings, p. 253)

Většina adventistických teologů dnes zastává postoj, že smíření bylo dokončeno na kříži. Nicméně nelze skrýt skutečnost, že E. G. Whiteová tento postoj ve svých výročích nezastávala, zejména je to zřejmé z doby, kdy se učení o předadventním soudu formovalo. A protože spisy této ženy jsou stále pokládány za "pokračující a autoritativní zdroj pravdy", existuje zde stále napětí.

Písmo naopak zřetelně učí, že smíření bylo dokonáno na kříži:

*Když Ježíš okusil octa, řekl: "Dokonáno jest." A nakloniv hlavu, skončil. (J 19,30)
Tak jedinou obětí navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje. (Žd 10,14)*

E. G. Whiteová dále v souladu se svým učením o nedokončeném smíření na kříži popisuje Krista jako stojícího před Otcem a konajícího přímlyvnou službu:

*... otevření svatyně svatých v nebeské svatyni v roce 1844, kdy tam **vstoupil** Kristus, aby vykonal závěrečné dílo smíření... nyní **slouží** před truhlou Boží, kde nabízí svoji krev za hříšníky. (Great Controversy, p. 433)*

*Pak mi byli znovu ukázáni ti, kteří nebyli ochotni obětovat světský majetek pro záchranu hynoucích duší. Ježíš **stál** před svým Otcem a poukazoval na svou krev, své utrpení i na to, že zemřel za tyto duše... (Early Writings, p. 49)*

Naopak v listu Židům vidíme vždy Krista sedícího, který již završil smíření:

*Každý kněz stojí a koná denně bohoslužbu, znovu a znovu přináší tytéž oběti, ale ty nikdy nemohou navždy zahladit hříchy. Kristus však přinesl za hříchy jedinou oběť, **navěky usedl po pravici Boží** a hledí vstříc tomu, 'až mu budou nepřátelé dáni za podnož jeho trůnu'. Tak **jedinou obětí navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje.** (Žd 10,11-14)*

*...s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle. Místo radosti, která se mu nabízela, podstoupil kříž, nedbaje na potupu; proto **usedl po pravici Božího trůnu.** (Žd 12,2)*

Písmo tedy jasně učí, že naše smíření již bylo dokončeno, a to před téměř dvěma tisíci lety na kříži.

Závěr

Učení o předadventním vyšetřujícím soudu

1. Krev znečištěná hříchem znečišťuje.
2. Hříchy vymazané až po r. 1844.
3. Důraz je na osobních činech.
4. Nutnost dosáhnout osobní dokonalosti charakteru.
5. Soud Dan 7, 8 a Zj14 se týká věřících.
6. Smíření nebylo dokonáno na kříži.
7. Kristus slouží vestoje přímlyvnou službu.

Co učí Bible

- Krev očišťuje.
- Hříchy vymazané ihned, když činíme pokání.
- Důraz je na víře v Krista.
- Nutnost věřit v bezhříšnou dokonalost Krista.
- Soud Dan 7, 8 a Zj14 se týká hříšných.
- Smíření bylo dokonáno na kříži.
- Kristus slouží vsedě vítěznou službu.

Uvedený seznam mluví sám za sebe. Na uvedených příkladech lze zřetelně rozpoznat, že učení o předadventním vyšetřovacím soudu není v souladu s výpovědí Písma a často vůči němu dokonce stojí v přímém protikladu.

Závěr

Autor shledává argumenty CASD pro podporu teze o předadventním vyšetřovacím soudu jako nedostatečně průkazné a v řadě případů dokonce jako nebiblické. Navíc zde existuje řada závažných argumentů, které stojí v protikladu k této tezi či ji dokonce přímo vyvracejí.

Docházíme tak k závěru, že toto učení není založeno na biblickém základu a že CASD udržuje tuto doktrínu především z důvodu návaznosti na historický odkaz zakladatelů adventního hnutí a pro přesvědčení, že E. G. Whiteová byla Božím prorokem doby konce. Je politováníhodné, že učení o předadventním vyšetřovacím soudu přetrvává v CASD i ve 21. století a formuje tak i nadále výrazným způsobem její identitu směrem k výlučnosti od ostatních křesťanských církví, které se hlásí k protestantskému odkazu.

Exkurz:

Dovolím si uvést zde citát ze závěru přednášky "Datování a význam předadventního soudu" určené pro kazatelské shromáždění Českého sdružení CASD v říjnu 2001 (text byl uveřejněn v KOINONIA č.13/2002):

"... přes veškerý exegetický pokrok zůstává skutečností, že v textu [knihy Daniel] nacházíme určité orientační či opěrné body, pro které přibývá argumentů; mezi těmito body jsou však oblasti, které ve výkladu přemosťujeme uplatňovanými koncepty. ... Musíme tedy konstatovat, že dnes sice víme více, než W. Miller (zejména exegeticky), v uvedeném smyslu však text ještě v plnosti "není náš", poslední slovo ještě nebylo řečeno."

Máme zde velmi opatrně formulované přiznání autora z řad kazatelů CASD, že na biblickém základě, tj. bez použití "konceptů", kterými jsou pravděpodobně myšleny výroky E. G. Whiteové, nelze učení o předadventním soudu plně obhájit. Za povšimnutí dále stojí přiznání, že po více než jednom a půl století, kdy je učení o vyšetřovacím soudu jedním ze základních pilířů učení Církve adventistů s. d., zde přetrvávají neřešitelné problémy s exegezí textu ("text ještě v plnosti 'není náš'").

Příloha č. 1 - Další argumenty CASD pro vyšetřovací soud

1. Dan 7,21.22 obsahuje dva časové předěly "až" a "čas přišel"

Doslovný překlad Dan 7,22:

*až přišel starý dnů a soud byl dán pro svaté nejvyššího
a čas přišel a království obdrželi*

Tyto výrazy dělí linii dějin na tyto časové úseky:

1. útisk malého rohu ("až" do vyšetřovacího soudu),
2. příchod starého dnů a zahájení vyšetřovacího soudu nad svatými, který bude trvat dokud "nepřijde čas", tj. druhý příchod Krista,
3. svatí dostávají do držení království po druhém příchodu Krista.

Protiargument:

Dle textu se zdá být posloupnost událostí následující:

1. útisk malého rohu "až" do konce dějin,
2. příchod starého dnů + soud + království.

až přišel starý dnů

a soud byl dán pro svaté nejvyššího

a čas přišel

a království obdrželi

spojky "a" ukazují na současnost všech zmíněných dějů (případně jejich návaznost v těsném sledu)

2. Dan 8,17.19 ukazuje, že prorocství 2300 večerů a jiter se týká doby konce

Řekl mi: "Pochop, lidský synu, že to vidění se týká doby konce." (Dan 8,17)

Řekl : "Hle, sdělím ti, co se stane v posledním hrozném hněvu, neboť se to týká konce času. (Dan 8,19)

Protiargument:

Ano, ale v textu není naznačena žádná spojitost se soudem před ukončením dějin. Naopak dle v.19 lze konec vidění spojit se závěrečnými pohromami těsně před koncem dějin (viz také kniha Zjevení).

3. Výraz "vidění "

Dan 8.13 "Až do kdy bude vidění [chazon] o každodenní oběti a vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po svatyni i zástupu?"

a) Výraz vidění [chazon] z Dan 8,13 se nachází i v Dan 8,1

Proto se počátek 2300 večerů a jiter musí nacházet v době Médopersie, kterou začíná celé vidění 8. kapitoly.

Protiargument:

Bezprostřední kontext však ukazuje přímou vazbu otázky ve v. 13 na události uvedené ve v. 11 a 12, tj. na destruktivní činnost malého rohu. To potvrzují i výrazy *denní* [tamid], *vzpouře* [peša], *zástup* [caba] a *svatyně* [kodeš], které se nachází jak ve v. 13, tak ve v. 11 a 12. To vede mnohem pravděpodobněji k závěru, že vidění o 2300 večerech a jitrech se týká pouze doby, po kterou působí destruktivní činnost malého rohu.

b) vidění [chazon] se v Dan 8. kap vyskytuje 8x, ale pouze v 8,13 je uvedeno se členem "to vidění".

Tím ukazuje na předchozí výskyt stejného výrazu v Dan 8,1 a tak prokazuje, že celé vidění 2300 večerů a jiter má počátek v době Médopersie.

Protiargument:

Z použití členu nelze vyvodit jednoznačnou vazbu na předchozí použití stejného výrazu v textu. Může naopak odkazovat na "to vidění" resp. "tu část vidění" o kterém byla řeč v bezprostředním předcházejícím kontextu.

c) V Dan 8 se používá další termín pro vidění [mareh]

Viz Dan 8.16.26.27, kde se zdá mít spíše význam "objevení se" (anděla, hovořících osob). Použití dvou různých termínů pro vidění je zřejmě za účelem rozlišení celého vidění [chazon] a částí, kde andělé vysvětlují časový údaj [mareh]. Výraz vidění [mareh] je také použit v Dan 9,23 a tím je doložena souvislost s Dan 8,26.

Protiargument:

Obě proroctví (8. i 9. kap) obsahují vizuální i slovní části. Je proto logické, že pokud knihu napsal stejný autor, používá stejnou terminologii a výrazy. To však není důkazem pro spojení obou vidění v jeden celek.

4. Délka trvání "pustošící ohavnosti" je v Dan 12,11 stanovena na 1290 dní

Od doby, kdy bude odstraněna každodenní oběť a vztyčena ohybná modla pustošitele, uplyne tisíc dvě stě devadesát dní. (Dan 12,11)

Proto se 2300 dní nevztahuje na působení malého rohu, ale na jinou událost (vyšetřující soud).

Protiargument:

Malý roh není v celém vidění totožný s pustošící ohavností, resp. koná jako pustošící ohavnost jen část doby své destruktivní činnosti vůči Izraelcům, tj. od chvíle, kdy znesvětil svatyni. Zřejmě kolem r.167, kdy se Antiochus vrátil z Egypta, potlačil Jasonův pokus o ovládnutí Jeruzaléma a popravil značné množství lidí. Také zřejmě v té době nařídil kult boha Dia.

5. Zj 14,7 ...neboť nastala hodina jeho soudu;

CASD vykládá toto poselství prvního anděla tak, že v době, kdy je hlášáno, již probíhá vyšetřovací soud ("neboť nastala"). Příchod Krista následuje až později (Zj 14,14-20).

Protiargument:

Text ale lze vykládat i tak, že se jedná o důrazné upozornění na právě se blížící konec, tj. soud a druhý příchod Krista. Př. říkáme "nyní nastal čas mého odchodu" ve smyslu "za chvíli odcházím (a tak se s tebou chci nyní rozloučit)".

6. 1.Pe 4,17 [Přišel] totiž čas, aby soud začal od Božího domu.

Dle CASD verš mluví o tom, že z pohledu pistale bude v budoucnosti (v r.1844) zahájen vyšetřovací soud nad věřícími.

Protiargument:

Pozn.: Sloveso přišel v textu není (plyne však zřetelně z kontextu). Sloveso začal je v infinitivu aoristu (dokonavý čas).

Předcházející kontext verše mluví o tom, jak křesťané trpí pro svoji víru a že je to něco, co by měli očekávat a ne se tomu divit. Ve v. 17 Petr podává vysvětlení: protože to je součást již probíhajícího Božího soudu nad světem a především na těmi, kdo vyznávají jeho jméno.

O tom, že apoštol nemluví o nějaké budoucí události, ale o své přítomnosti, tj. o utrpení, které prožívají křesťané 1. století, vypovídá i druhá část v .17:

*A jestliže [začíná] nejdříve **od nás**, jaký [bude] konec těch, kdo nejsou povolní Božímu evangelíu? (NKB)*

Petr zahrnuje sám sebe mezi ty, od kterých tento soud začíná. Jedná se tedy nikoli o budoucí soud v r.1844, ale o již probíhající skutečnost.

Pozn.: [*krima archetai*] má dle Thayera význam "vykonání soudu, jak je viditelné v utrpení trestu".

7. V knize Zjevení jsou zmínky o předmětech v nebeské svatyni

Sedm zlatých svícnu (Zj 1,2); kadidlový oltář (Zj 8,3); truhla smlouvy (Zj 11,19). To dokládá podobu nebeské svatyně s pozemskou.

Protiargument:

Knih Zjevení promlouvá, vzhledem ke svému apokalyptickému žánru, skrze symbolická (obrazná) vyjádření. Šelmy nejsou skutečné šelmy, ale říše či politické systémy, nevěstka není skutečná prostitutka, ale odpadlá církev atd. Proto i obrazy ze starozákonní svatyně nevykreslují stav svatyně v nebi, ale korespondují se skutečnostmi, na které tyto symboly v pozemské svatyni ukazovaly.

8. Jedním z důvodů pro vyšetřovací soud je, aby nebeské bytosti mohly posoudit charakter Boha

CASD připouští, že vyšetřovací soud není pro lidi žijící na Zemi, protože dění soudu se odehrává mimo naše vnímání, a není ani kvůli Bohu (aby si Bůh ujasnil, kdo bude či nebude zachráněn), protože Bůh je vševědoucí (Jb 37,16; 1Sa 2,3).

Protiargument:

1.Kor 4,9 ... stali jsme se podívanou světu, andělům i lidem.

Bůh je v Písmu představen jako ten, kdo jedná transparentně a otevřeně. Vše, co udělá, je otevřeno okamžitému posouzení pro celé ostatní stvoření. Jediný soud, který tak má smysl, je soud nad nevěřícími na konci dějin, při kterém bude těmto lidem oznámen rozsudek.

9. Mt 22,11-14 Podobenství o hostině a hostech

CASD vidí v příchodu Krále na hostinu začátek předadventního soudu, protože Král vstupuje proto, aby si nejprve stolovníky prohlédl. Svatební hostina se koná předtím, než přijde ženich. K vyšetřování "svatebních rouch" dochází před druhým příchodem Krista. Svatební roucho má znázorňovat "*dokonalost charakteru věřících, nespokvrněnou povahu... protože Kristus svou dokonalou poslušností umožnil každému zachovávat Boží přikázání... jedná se o roucho Kristovy spravedlnosti, kterým je dokonalá poslušnost Hospodínova zákona*" (Christ's Object Lessons [Kristova podobenství], p. 310-312)

Protiargument:

Toto podobenství si klade za cíl sdělit posluchači prostý fakt, že ne všichni, kteří patří do církve, tj. ti, kteří v podobenství přijali pozvání na hostinu, budou nakonec zachráněni. Rozhodujícím rysem zachráněných bude jejich vztah ke Kristu, který je popsán jako oblečení svatebního roucha, tj. ochota naslouchat Královu slovu a jednat podle něj. Podobenství neučí nic o perfekcionismu a dokonalé povaze vyvolených jako nutné "vstupence" do Božího království, spíše o jejich ryzí ochotě následovat Krista. Je třeba mít vždy na paměti, že cílem podobenství je předat pouze jednoduchou základní myšlenku, a ne se zaměřovat na jednotlivé detaily vyprávění, jako je tomu u alegorií, které tak často vytvářejí složité myšlenkové konstrukce.

Podobenství začíná slovy "Když pak vešel Král...". To je jednoznačné přirovnání k druhému Kristovu příchodu. Pokud by toto mělo být přirovnání k začátku předadventního vyšetřovacího soudu, pak by v podobenství musel být naznačen ještě samotný Kristův druhý příchod, ale nic takového zde nenacházíme. Vyšetřovací soud má také údajně probíhat bez přítomnosti věřících, ale v podobenství Král s "posuzovanými" mluví, což opět neodpovídá koncepci soudu jakou zastává CASD. Výklad, že podobenství učí o časovém úseku před návratem Krista, nezastávají žádní jiní komentátoři mimo teology CASD.

10. Vyšetřovací soud jako antityp ke Dni smíření

CASD vidí předadventní vyšetřující soud jako antityp k starozákonnímu typu, kterým je svátek Dne smíření.

Protiargument:

Dle Lv 23 kap. slavili Izraelci během náboženského roku 6 svátků:

1. 14. den 1. měsíce = Velikonoce (či svátek nekvašených chlebů),
2. 16. den 1. měsíce = Svátek prvního snopku,
3. Letnice (50 dní po přechozím svátku),
4. 1. den 7. měsíce = Svátek troubení (Roš Hašana) Lv 23,23,
5. 10. den 7. měsíce = Den Smíření (Jom Kippur) Lv 23,26,
6. 15. den 7. měsíce = Svátek stánků (5 dní po Jom Kippur) Lev 23,34.

Naplnění SZ typu:

1. Ježíš Kristus, velikonoční beránek, který byl ukřižován v pátek (1.Kor 5,7).
2. Kristus, který vstal z mrtvých první den po sobotě (Lv 23,11) jako prvotina z těch, kteří zemřeli ve víře (1.Kor 15,20-23).
3. Vylití Ducha Svatého o Letnicích jako začátek Kristovy služby 50 dní po vzkříšení Krista (Sk 2,1-4).

Pokud by 22. říjen 1844 byl datem pro naplnění antitypického Dne smíření, bylo by třeba dále dořešit, co se stalo 12. října (antitypický den troubení) a 27. října (antitypický Svátek stánků). Protože se však v tyto dny nic nestalo, je obtížné přijmout výklad, že 22. říjen 1844 je antitypem pro Den smíření.

Den smíření pravděpodobně, tak jako Velikonoce, ukazuje na Kristovu smrt na kříži, protože v tu chvíli se roztrhla chrámová opona (Mt 27,51). Dle listu Židům tak skrze Kristovu krev mají nyní všichni lidé neustále přístup do Boží přítomnosti (na rozdíl od staré smlouvy, kdy přístup do svatyně svatých měl pouze velekněz jednou za rok v Den smíření). Proto také není možné, aby Dan 8,14 ukazovala na antitypický Den smíření v r.1844 (očistění svatyně), protože ten trvá již od okamžiku Kristova ukřižování.

Příloha č. 2 - Den smíření a očištění svatyně v listu Židům

CASD zastává tento výklad:

1. Svatyně [*ta hagia*] - řecký výraz je v množném čísle, a proto verše, kde se tento výraz vyskytuje, mluví o tom, že Kristus vešel do nebeské svatyně, která má dvě části, a začal svojí dvoufázovou službu v jejím prvním oddělení, kde působil až do r. 1844.
2. Opona - myšlena je první opona, tj. vchod do první části svatyně, a nikoli opona oddělující první část svatyně od svatyně svatých.
3. Žd 8,5 svatyně pozemská (typ) je pouze stínem svatyně v nebi (antityp). Tím se potvrzuje i stejné uspořádání nebeské svatyně, a tedy i dvoufázová Kristova služba v ní.
4. Žd 9,23 mluví o tom, že nebeská svatyně bude v budoucnu muset být očištěna.
5. Žd 8,2 představuje nebeskou svatyni jako skutečné místo.
6. Žd 10,19 nacházíme odpuštění za naše hříchy, které jsou přeneseny do nebeské svatyně.

Námítky:

Centrální teze:

- ⌘ List Židům jasně ukazuje, že Kristus naplnil starozákonní Den smíření svým ukřižováním, vzkříšením a nanebevstoupením, a započal tak svojí službu symbolizovanou druhým oddělením svatyně.
- ⌘ V listu Židům se nikde nevyskytuje žádná narážka na knihu Daniel a již vůbec ne na Dan 8,14.
- ⌘ Očištění svatyně je v listu Židům VŽDY aplikováno na to, co učinil Kristus a to vždy jako událost, která se stala PŘED sepsáním listu. Pro pisatele listu Židům je tedy očištění událostí v minulosti a nikoli v budoucnosti.
- ⌘ List Židům, zejména jeho 9. kapitola, je aplikací Leviticu 16 na dobu Nového zákona.

Argumenty proti bodu č. 1

Řecký výraz [*ta hagia*] znamená doslova "svatyně" a gramaticky se jedná o mn. č., má však vždy význam jednotného čísla (podobně i jiné řecké výrazy př. nebe, svět aj.). Co přesně výraz [*ta hagia*] označuje, je vždy nutno určovat striktně pouze z kontextu (tedy vyvarovat se vnášení svého předporozumění do textu).

V Žd 9,2 je [*ta hagia*] použito pro první oddělení svatyně (jedná se o místo, kde pisatel listu popisuje, jak vypadala starozákonní svatyně), ale ve všech ostatních případech označuje [*ta hagia*] jednoznačně druhé oddělení, tj. svatyni svatých (př. 9,8), tedy místo za druhou oponou. Je to místo, kam vešel po svém nanebevstoupení Kristus a kam vcházel ve SZ velekněz jedenkrát za rok v Den smíření. Jedná se tedy o svatyni svatých, nikoli o celou svatyni. Viz 10.19.20 (srov. 6,19.20); 9,7.8.12.24. (pozn. od 9,6 dále v textu již nikde není zmíněno první oddělení svatyně).

Máme tedy, bratři, smělou důvěru k vstoupení do nejsvětější svatyně skrze Ježíšovu krev, tou novou a živou cestou, kterou pro nás otevřel, skrze oponu, to jest jeho tělo. (Žd 10,19.20 NKB)

Tuto [naději] máme jako kotvu duše, bezpečnou a pevnou a vcházející [až] dovnitř za oponu, kam za nás vstoupil [náš] předchůdce Ježíš, jenž se na věky stal nejvyšším knězem podle Melchisedechova řádu. (Žd 6,19.20 NKB)

Do toho druhého však [jen] jednou za rok [vchází] samotný nejvyšší kněz, a [to] ne bez krve, kterou obětuje sám za sebe i za hříchy lidu, [spáchané] v nevědomosti. [Tím] Duch Svätý poukazuje na to, že dokud stál ten první stánek, nebyla ještě zjevena cesta [do] svatyně. (Žd 9,7-8 NKB)

Když [nám] získal věčné vykoupení, vstoupil jednou provždy do nejsvětější svatyně, a [to] ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví. (Žd 9,12 NKB)

Kristus přece nevstoupil do svatyně udělané rukama (jež [je] zobrazením té pravé), ale do samotného nebe, aby se nyní objevil před Boží tváří za nás. Ne proto, aby obětoval sám sebe znovu a znovu, tak jako nejvyšší kněz každoročně vchází do nejsvětější svatyně s cizí krví (protože [tehdy] by musel od založení světa trpět mnohokrát), ale nyní na konci věků se ukázal, aby svou obětí odstranil hřích jednou [provždy]. (Žd 9,24-26 NKB)

Čím bylo první oddělení pozemské svatyně vůči druhému, tím byla i první svatyně (starozákonní) vůči nebeské svatyni, tj. první oddělení SZ svatyně reprezentuje celou Mojžíšovu svatyni a její druhé oddělení reprezentuje celou nebeskou svatyni.

Z řady veršů (př. 6,19.20; 10,19.20) je zřejmá skutečnost, Kristus vešel do [ta *hagia*], tj. do svatyně svatých, již v době před sepsáním listu Židům (tj. ihned po svém nanebevstoupení), protože pisatel listu se o tom vyjadřuje v minulém čase. Od té doby se Kristus v [ta *hagia*] stále nachází. To, co dělal ve SZ svatyni kněz každý rok v Den smíření, to Kristus již vykonal po své smrti a vzkříšení a jednou pro vždy vešel do svatyně svatých cestou novou a živou (10,20). Od toho dne (cca rok 30/31 n. l.) stále trvá Den smíření a bude trvat až do konce dějin světa. Tak i my, jako Kristus, máme nyní otevřený přístup do svatyně svatých (smíme přímo přistupovat k Bohu).

Velekněz vcházel do [ta *hagia*] každoročně s krví (9,25). To jasně ukazuje, že [ta *hagia*] znamená svatyni svatých, která bývala přístupna pouze jedenkrát za rok v Den smíření.

Pozn.: CASD také do svého konceptu zahrnuje přesun Božího trůnu z prvního dodělení nebeské svatyně do svatyně svatých v r. 1844. Taková myšlenka není ale nikde v Písmu doložena. Boží přítomnost, symbolicky často znázorňována pojmem Boží trůn, byla vždy situována do svatyně svatých.

Z výše uvedeného plyne, že služba v prvním oddělení pozemské svatyně měla smysl pouze do doby, než přišel kříž. A proto od té doby jediná služba, která má v nebi smysl, je Kristova služba v [ta *hagia*], tj. ve svatyni svatých, v přítomnosti živého Boha.

Argumenty proti bodu č. 2

a) Pouze druhá opona je ve SZ i NZ považována za teologicky významnou. SZ nazývá první oponu [masak] a druhou [paroketh], přičemž [masak] plní pouze funkci vchodu do celé SZ svatyně.

b) Opona se v NZ používá 6x a všichni komentátoři se shodují, že jde vždy o duhou oponu (Mt 27, 51; Mk 15,38; Lk 23,45, Žd 6,19; 9,3; 10,19).

c) Ve SZ se výraz "za oponou" vyskytuje 5x a také vždy odkazuje na druhou oponu (Ex 26,33; Lv 16,2.12.15, Nu 18,7). Potvrzuje to i LXX (řecký překlad Septuaginta).

d) Z použití výrazu v Žd 6,19 "dovnitř za oponu", vzhledem k jeho předcházejícímu kontextu a také srovnáním s Lv 16.2.12, je zřejmé, že se jedná o dobře známý "technický výraz" s ustáleným významem. Proto zde také pisatel nepokládal za nutné použít adjektivum "druhý" jako ve v 9,3.

e) Z kontextu je zřejmé, že výraz [ta *hagia*] je významově totožný s výrazem "za oponou" nebo "skrze oponu". Jedná se o místo, kde je umístěn Boží trůn, tj. o svatyni svatých. To potvrzuje i zpráva v Mt 27,51, že Bůh v čase Kristovy smrti roztrhl chrámovou oponu.

Z uvedeného plyne závažný závěr (viz 6,19), že naplnění starozákonního Dne smíření přišlo ve smrti, vzkříšení a nanebevstoupení Krista a nikoli až po dalších osmnácti stoletích.

Argumenty proti bodu č. 3

Služba kněze v pozemské svatyni (typ) měla tyto vlastnosti:

- ⌘ Kněz byl hříšný člověk, jeho služba byla tedy nedokonalá a končila smrtí (člověk nežije věčně).
- ⌘ Přinášel pravidelně oběti, ale neviděl žádné zakončení své služby.
- ⌘ Náležel ke kmeni Levi.
- ⌘ Do Boží přítomnosti mohl maximálně jedenkrát do roka na krátkou chvíli v Den Smíření.

Proti tomu o Kristově službě v nebeské svatyni (antitypu) lze říci:

- ⌘ Nepatří do kmene Levi.
- ⌘ Jeho služba je dokonalá a nebude nikdy ukončena jeho smrtí.
- ⌘ Náleží "mnohem většímu a dokonalejšímu stánku".
- ⌘ Nepotřebuje přinášet oběti pravidelně (protože obětoval sám sebe jednou pro vždy jako dokonalou obět').

Antityp tedy nejen přesahuje typ, ale často i vůči typu stojí v přímém kontrastu. Žd 9,6-12 ukazuje, že pozemská svatyně byla pouze symbolem, který měl význam pouze do chvíle, kdy Kristus otevřel skrze kříž novou cestu do svatyně svatých.

Argumenty proti bodu č. 4

Očištění svatyně zmíněné v 9,23 není možné legitimně aplikovat na budoucnost. V. 26-28 takový výklad jednoznačně neumožňují.

V listu Židům se nenachází žádný náznak toho, že by Kristus po svém nanebevstoupení vešel do [ta hagia] pouze proto, aby z ní hned opět vyšel zpět do první části svatyně, kde by pobýval až do roku 1844. List Židům vzhledem k budoucnosti neočekává, že Kristus do [ta hagia] vejde, ale naopak, že z ní vyjde při svém druhém příchodu (viz 9,28).

Argumenty proti bodu č. 5

Spíše než předpokládat, že nebeská svatyně vypadá jako pozemská (jenom je větší a vznešenější) je vhodnější předpokládat, že pozemská svatyně je symbolickým znázorněním nebeské svatyně. Nebeskou svatyni lze tedy chápat jako skutečné funkční naplnění pozemského obrazného statického vyjádření.

Svatyně je popisována jako místo, kde je Boží trůn, tj. Boží přítomnost. Písmo však zároveň říká, že Bůh je všudypřítomný. Význam nebeské svatyně tedy, zdá se, musí být spíše funkční než prostorový či existenční, tj. vypovídá o vztahu Bůh - člověk.

Argumenty proti bodu č. 6

Doslovný překlad Žd 10,19: *Majíce tedy, bratři, plnou svobodu k vejiti do svatyně skrze krev Ježíšovu*

Text neříká nic o tom, že jsou naše hříchy přeneseny do svatyně, ale že smíme vejít do nebeské svatyně, tj. postavit se před Bohem, protože jsme byli ospravedlněni Kristovou obětí, tj. jeho prolitou krví.

Zpracováno dle: Desmond Ford - 1844, the Day of Atonement & the Investigative Judgement

Použitá literatura

Biblical Commentary č.12 (SDA Theology) - Divine Judgement by G. Hasel, R&H, 2000

Adventisté sedmého dne věří..., Advent-Orion, 1999

Jiří Moskala, Kniha Daniel a Makabejská teze, 1995

Jacques Doukhan, Tůžba zeme, Advent-Orion, 1996

Moris Venden, Pilíře Víry (1988)

Clifford Goldstein, Rok 1844 jenoduše, JUPOS, 2002

Koinonia č. 13/200, Sázava, 2002

Desmond Ford, 1844, the Day of Atonement, & the Investigative Judgment, 1980

Desmond Ford, For the Sake of the Gospel: Throw Out the Bathwater, But Keep the Baby, 2008

Dale Ratzlaff, Cultic Doctrine of Seventh-Day Adventism, LAM Publications, 2009 (4th printing, 2nd revised edition)

Fred Mazzaferri, SDA Dogma of Investigative Judgement through Ellen White's Eyes, 2002

www.goodnewsforadventists.com

truthorfables.com